

UNIVERZITA KARLOVA
Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Ženy v českém sportovním zpravodajství během Zimních
olympijských her 2018**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. William Morea Crossan Ph.D.

Vypracovala:

Lucie Hřebenářová

Praha, duben 2019

Prohlašuji, že jsem závěrečnou bakalářskou práci zpracovala samostatně, a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne

.....
Lucie Hřebenářová

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své bakalářské práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto bakalářskou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce doktoru Williamu Morea Crossanovi za věcný přístup, ochotu, cenné rady a čas věnovaný ke konzultacím. Dále také děkuji panu docentu Miloši Bednářovi za objektivní připomínky a postřehy.

Abstrakt

Název: Ženy v českém sportovním zpravodajství během Zimních olympijských her 2018

Cíle: Hlavním cílem práce je analyzovat genderové nerovnosti v českých sportovních médiích v čase Zimních olympijských her 2018. Ve srovnání s předchozími studiiemi zjistím, zda v českém sportovním prostředí dochází k diskriminaci žen a jakým způsobem se to případně v českých médiích projevuje.

Metody: K provedení výzkumu byla použita metoda kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy. Bylo zvoleno několik zkoumaných indikátorů na základě rešerše předchozích studií. Jako zkoumaná událost byly vybrány Zimní olympijské hry 2018. Analýza byla provedena na dvou českých sportovních online stránkách - sport.cz a sport.idnes.cz.

Výsledky: Celkové výsledky vykazovaly vyšší mediální pokrytí pro muže. Nicméně, při porovnání s procentuálním podílem participujících sportovců v relaci k pohlaví vyšly výsledky překvapivě lépe ve prospěch žen. Z hlediska délky článků byly hodnoty opět o něco příznivější pro muže. V rámci analýzy fotografií bylo zjištěno dle předpokladů více fotografií, kde sportovec aktivně sportuje, v případě mužů, a více fotografií neaktivních, avšak z prostředí sportu, u žen. Jako nejvíce zmiňovaný sport byl vyhodnocen lední hokej. V rámci kvalitativní analýzy bylo shledáno několik případů genderové nerovnosti, v porovnání s předešlými studiiemi lze však hodnotit vybrané české servery jako genderově rovnovážné.

Klíčová slova: Gender, diskriminace, online média, sportovní servery, obsahová analýza

Abstract

Title: Women in Czech sport media coverage during Winter Olympic Games 2018

Objectives: Main objective of this thesis is to analyse gender inequalities in Czech sport media coverage during Winter Olympic Games 2018. Compared with previous studies I will find out, if there occur women discrimination in the Czech sport environment and how it is being demonstrated there.

Methods: For realization of this research was used a quantitative and qualitative content analysis. There were chosen several indicators to be searched for based on previous studies. As a research event were chosen Winter Olympic Games 2018. The analysis was made on two Czech sport online sites respectively sport.cz and sport.idnes.cz.

Results: Overall results showed higher internet coverage for men. However, when compared to the percentage for participants by gender the results came out surprisingly better for women. The results about the length of articles were also in favour of men. More active sporting photographs came out for man and more inactive photographs still in the sport environment were found for women. The most mentioned sport was ice hockey. Within the qualitative analysis there were found several gender inequalities, however, compared to the previous research, it could be said that the chosen Czech sites are gender equal.

Keywords: Gender, discrimination, online media, sport sites, content analysis

Obsah

1 ÚVOD.....	10
2 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE, HYPOTÉZY.....	11
2.1 Cíl práce.....	11
2.2 Dílčí úkoly práce.....	11
2.3 Hypotézy.....	11
3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	12
3.1 Socializace.....	12
3.2 Gender.....	13
3.2.1 Gender a média.....	14
3.3 Medializace žen ve sportu.....	15
3.4 Analýza uplynulých výzkumů.....	16
3.4.1 Analýza genderového pokrytí Letních olympijských her 2008 na stanici NBC (Davis a Tuggle, 2012, s. 51-66).....	17
3.4.2 Sjednocená verze Londýn 2012: Výzkum nových médií zabývající se gendrem, národností a sportem pro olympijského konzumenta v 6 zemích (Eagleman, Burch a Vooris, 2014, s. 457-470).....	19
3.4.3 Výzkum genderového pokrytí nových médií na Zimních olympijských hrách 2010 (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012, s. 143-159).....	21
3.4.4 Zastoupení ženských sportovkyň v tištěných médiích a televizi (George, Hartley a Paris, 2001, s. 94-101).....	21
3.4.5 Srovnání zpravodajství o mužských a ženských US Open turnajích mezi online médii a tradičními papírovými médii (Kian a Clavio, 2011, s. 55-84).....	23

3.4.6	Srovnání dvou výzkumů týkajících se genderového pokrytí turnaje Wimbledon (Kian a Clavio, 2011, s. 55-78; Vincent, 2004, s. 435–456).....	26
3.4.7	ESPN: Obsahová analýza internetového pokrytí události March Madness (Kian, Mondello a Vincent, 2009, s. 477-495)	27
3.5	Ženy a olympijské hry	30
3.6	Zimní olympijské hry 2018.....	31
4	METODIKA PRÁCE.....	33
4.1	Vymezení výzkumu.....	33
4.2	Použité metody	33
4.3	Výzkumný soubor.....	33
4.4	Výzkumné otázky	34
4.4.1	Hlavní výzkumná otázka	34
4.4.2	Podotázky.....	34
4.5	Zkoumané indikátory	34
4.5.1	Kvantitativní indikátory	35
4.5.2	Kvalitativní indikátory.....	37
4.6	Sběr dat	37
4.7	Analýza dat	37
5	ANALÝZA VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT ...	38
5.1	Kvantitativní analýza	38
5.2	Kvalitativní analýza	46
6	DISKUZE	48

7 ZÁVĚR.....	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ LITERATURY.....	55
SEZNAM TABULEK.....	60
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	61

1 ÚVOD

Nerovnost pohlaví je diskutovaným pojmem v mnoha odvětvích. Přes veškeré snahy jedinců či hnutí můžeme v dnešním světě stále vidět genderovou nerovnoprávnost, a to od jasně viditelných a nezpochybnitelných skutečností, jako jsou například nestejně platy na stejných pracovních pozicích, až po věci, o kterých se často ví a mluví, ale nejsou snadno doložitelné, jako například preference jednoho pohlaví před druhým při konkurzech či výběrových řízeních.

Sport jako nedílná součást společenského života je nerovností pohlaví ovlivněn také. Tento jev lze hojně pozorovat v médiích, čímž se tato práce také zabývá. Ve sportu se jedná především o to, jakým způsobem jsou výsledky jednotlivých sportovců prezentovány. Velmi často jsou články, zejména nejedná-li se o veřejnoprávní médium, doplněny určitým citovým zabarvením či faktem z jejich soukromého života oproti pouhému popsání sportovního výsledku. Média se o každém pohlaví zmiňují odlišně. U žen se setkáváme s poznámkami o jejich rodinném stavu s častým zdůrazňováním jejich role matky, u mužů je naopak, i když třeba pouze fotografií, poukazováno na jejich mužnost (Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009; Vincent, 2004).

Na základě předchozích zahraničních výzkumů (např. Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Kian a Clavio, 2011) bylo cílem zjistit, zda můžeme genderovou nerovnováhu pozorovat ve stejné míře i v českých online médiích, případně, jakým způsobem je v českém prostředí tento jev prezentován. Vybrány byly dva české online sportovní servery a v období Zimních olympijských her 2018 pomocí obsahové analýzy byla tato otázka zkoumána.

Motivací pro tento výzkum byl nízký počet studií tohoto typu v českém prostředí. Tento výzkum navazuje na Sekotovu (2006) studii tištěných médií, provedenou na vybraných českých novinách během Letních olympijských her 2004. Na základě porovnání bude možno získat aktualizované výsledky, a tudíž přehled současné situace týkající se genderového rozložení v českém sportovním zpravodajství. Díky této práci je rozšiřována výzkumná základna v této oblasti a je zároveň dáván podnět k dalším longitudinálním studiím českého mediálního prostředí v oblasti sportu.

Tato studie tedy doplní určitou mezeru na poli výzkumů týkajících se medializace žen, a to i díky aktuálnímu přístupu, respektive zaměření se na online média.

2 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE, HYPOTÉZY

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce je analyzovat genderové nerovnosti v českých sportovních médiích v čase Zimních olympijských her 2018. Ve srovnání s předchozími studiemi zjistím, zda v českém sportovním prostředí dochází k diskriminaci žen a jakým způsobem se to případně v českých médiích projevuje.

2.2 Dílčí úkoly práce

- Rešerše již existujících výzkumů.
- Definování zkoumaných indikátorů a výběr dvou online sportovních serverů.
- Obsahová analýza těchto serverů.
- Vyhodnocení aktuální genderové situace na poli českých sportovních online médií.

2.3 Hypotézy

- 1) Na českých sportovních serverech bude více článků o mužských sportovcích než o ženských sportovkyních.
- 2) Články o mužích budou v průměru delší než články o ženách.
- 3) U článků o ženských sportovkyních je častěji přiložena fotografie ze života mimo sport než u článků o sportovcích. Naopak u mužů bude častěji než u žen přiložena fotografie zachycující sportovní výkon.
- 4) V rámci analýzy kvalitativních indikátorů se bude častěji objevovat genderová diskriminace žen.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Sport je důležitou součástí naší společnosti. Skrze sport může docházet k socializaci člověka, což je proces utváření určitých norem a základních životních hodnot vedoucí k postupnému začleňování do společenského života (Coakley a Pike 2009; Sekot, 2006). Socializace je však určitým způsobem spojená i s médii (Coakley a Pike, 2009). Tato práce se týká obou zmíněných faktorů, nicméně, přidává zároveň i aspekt genderu a pojímá tedy tuto skutečnost zeširoka.

Dnešní postmoderní společnost, nebo jak říká Sekot (2006, s. 199) „*informační a komunikující společnost*“, s sebou nese mnoho změn. Jednou z nich je změna preferencí, co se médií týče. Online média vystupují do popředí, oproti tomu tištěná tradiční média pomalu ustupují - dle analýzy v USA především u lidí mladších třiceti let (Pew internet, 2008 in Kian a Clavia, 2011). To můžeme pozorovat i na rušení některých médií v tištěné podobě a jejich přechodu k podobě pouze digitální. Takovouto přeměnou si prošel v roce 2016 například britský deník The Independent. I díky této skutečnosti se tato studie zaměřuje právě na online média.

V mediální sportovní sféře docházelo historicky k nemalé diskriminaci ženských sportovkyň. Média vymezila sport jako převážně mužskou záležitost, přičemž ženský sport buďto minimalizovala či ignorovala (Hard in a Shain, 2005). Dle mnoha současnějších výzkumů je genderová nerovnováha přítomna stále (např. Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Kian, Mondello a Vincent, 2009). Právě online média však dávají prostor a šanci k vyrovnávání těchto rozdílů. Přes tuto skutečnost dosud nebylo zrealizováno příliš mnoho výzkumů zaměřujících se na nová média v porovnání s výzkumy tradičních médií, které by zjišťovaly genderovou situaci v online sportovním zpravodajství. (Real, 2006)

Znalost aktuální situace na poli online sportovních médií je však nezbytná. Sport a jeho mediální prezentace přispívá totiž bezesporu k socializaci (Coakley a Pike, 2009) s dopady na život sportovců, čtenářů, fanoušků i dalších participantů.

3.1 Socializace

Dle Kohoutka (2009) lze definovat socializaci člověka jako: „*proces pasivního i aktivního sociálního učení, v němž si člověk osvojuje (internalizuje) určitý systém*

kulturních poznatků, norem a hodnot, sociálních rolí, způsobů chování a jednání, jež mu umožňují začlenit se úspěšně do určité společnosti a aktivně se účastnit společenského života.“ Dále říká, že socializace vede k určité přeměně člověka z biologického tvora na společenskou bytost. Coakley a Pike (2009, s. 100) zase říkají, že socializace: *„zahrnuje formování myšlenek o tom, kdo jsme a co je v našem životě důležité.“* Upřesňují, že je to proces, na kterém se aktivně podílíme. Neustále přijímáme různé informace a interpretujeme, co vidíme či slyšíme. To ostatně potvrzuje i Sekot (2006, s. 48), když říká, že *„socializace není jednorázovou společensky separovanou akcí, ale celoživotním procesem počínajícím vštěpováním základních životních hodnot, přes utváření pevných sociálních vztahů až k přejímání nových životních vzorů v kontextu zásadního životního přechodu.“*

Na socializaci člověka působí mnoho faktorů. Pro tuto studii je příhodné krátce zmínit, jak si v tomto hledisku stojí dvě hlavní témata práce, kterými jsou sport a média. Dle Flemra a Valjenta (2010) má sport moc společnost ovlivňovat, ba dokonce měnit. Můžeme tedy mluvit o takzvané socializaci sportem. Co se týče médií, dle Sekota (2006) doposud neexistují přesvědčivé studie, které by jejich vliv na socializaci dokazovaly. O potencionálních účincích médií se vede mnoho diskuzí. Přestože však většinou neexistují empirické podklady, bývá běžně přijímáno, že vliv na socializaci mají. (McQuail, 1999 in Sekot, 2006)

Spojíme-li tyto informace, je jasné, že sportovní zpravodajství určitým způsobem ovlivňuje socializaci člověka. To, jakým způsobem budou média sportovní svět prezentovat, může ovlivňovat i to, jakým způsobem bude člověk vnímat společnost jako takovou.

3.2 Gender

Gender je slovo řeckého původu, v přesném překladu do českého jazyka znamená rod. Nejčastěji označuje pohlaví, ale dále třeba také rodinu či sex (Šiklová, 1999). Oakley (2000) však pojem gender a pohlaví navzájem odlišuje. Zatímco „pohlaví“ označuje jako biologický termín, „gender“ zase jako psychologicko-kulturní. Co se týče obsahového významu, pojem gender je v současnosti nejčastěji používán ve smyslu určité sociálně kulturní nerovnosti pohlaví, očekávání něčeho určitého od jednoho z pohlaví, či předsudků a určitých specifík v postavení mužů a žen. Gender může být

také chápán jako „sociální kategorie, která umožňuje sledovat a interpretovat jak rozdíly z hlediska mužů a žen v nejrůznějších sociokulturních kontextech, tak i formy porušování lidských práv v demokratických státech.“ (Šiklová, 1999, s. 10)

Velká část genderových studií se zabývá pojmem hegemonická maskulinita. Tento termín byl poprvé popsán Connellovou (1987). Od této doby proběhlo mnoho významových modifikací tohoto termínu, a to i samotnou autorkou (Connell a Messerschmidt, 2005). Dle Connellové (1995) si každá společnost vytváří svůj typ maskulinity. Ten je pak společností upřednostňován a dalo by se říci, že udává, do jaké míry je někdo pravým mužem. Je nadřazen vůči všem ostatním typům, jako jsou například rasové či sexuální menšiny, především však vůči všem ženám. Nadřazenost mužů je primárním předpokladem této studie.

Nasadě je v této kapitole zmínit také pár slov o feminismu. Jak říkají Coakley a Pike (2009), feministických teorií je nespočet, nejčastěji je však zmiňována teorie kritického feminismu. Tato teorie se soustředí na problém moci a snaží se najít jeho příčiny a počátky. Především se jedná o situace upřednostňující muže nad ženy, či muže nad jiné muže, což koresponduje s výše popsanou hegemonickou maskulinitou. Během výzkumů kritického feminismu jsou často kladeny otázky typu, co by bylo nutné v dané oblasti udělat, aby nedocházelo k genderové nerovnováze či v jakém poměru jsou reprezentováni sportovci podle pohlaví či orientace. Dle feministických výzkumů je sport genderově orientovaná záležitost založená primárně na základě maskulinity. Feministky dlouhodobě kritizují tuto strukturu a snaží se dosahovat určitých změn vedoucích k větší genderové rovnováze. Na závěr je nutné podotknout, že tato feministická teorie má na sociologii sportu majoritní vliv. Jsou jí inspirovány výzkumy týkající se genderového rozložení a je z ní tudíž vycházeno i v této studii (Coakley a Pike, 2009).

3.2.1 Gender a média

Tato oblast je sama o sobě velice rozsáhlým tématem, proto jsou zde zmíněny pouze základní informace, které se dotýkají této práce. Dle Oates-Indruchové (1999, s. 131) lze na vztah gender a médií pohlížet ze tří hledisek:

- 1) jak média prezentují maskulinitu a feminitu a jak se podílejí na jejich utváření;
- 2) jak média prezentují feminismus a genderovou problematiku;

3) co jsou to feministická média a ostatní média, jejichž hlavní náplní jsou genderové vztahy a příbuzná problematika; jak s těmito tématy zacházejí.

Tento výzkum se zabývá převážně bodem prvním.

Dle Coakley a Pike (2009) se i v současné době pohybuje každodenní pokrytí ženského sportu pouze na 5 % veškerého sportovního zpravodajství v rámci všech médií. Výjimka, kdy se tyto hodnoty mění ve prospěch žen, jsou olympijské hry, tenisové grandslamy a atletické mítinky. Podrobněji v následující kapitole 3.3.

3.3 Medializace žen ve sportu

Podíváme-li se na výsledky výzkumů analyzujících sportovní mediální prostředí za posledních třicet let, dochází zde většinou k upřednostňování mužů nehledě na typ média či typ sportu. Jsou pozorovatelné jak kvantitativní, tak kvalitativní genderové rozdíly preferující mužské sportovce nad ženskými sportovkyněmi (Davis a Tuggle, 2012; George, Hartley a Paris, 2001; Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009; Vincent, 2004). Dle Sekota (2006, s. 210) „*média zpravidla upřednostňují prezentaci těch sportovkyň, které splňují dominující ideály krásy, půvabu, elegance a tělesné zdatnosti.*“ Obecně lze říci, že ženy, které dělají sport, který je považován za ryze ženský či sociálně akceptabilní, dostávají mnohem větší mediální pokrytí než ženy sportující ve sportech tradičně spíše mužských. (Vincent, Imwold, Masemann & Johnson, 2002). Stejně tvrzení říká také Kane (1989). Ta zároveň přesněji vytyčuje sociálně akceptabilní sporty, a to golf a tenis. Tenis spolu s golfem jsou tedy sporty, ve kterých je pokrytí, bavíme-li se o velkých turnajích, genderově relativně vyrovnané. To je také důvod, proč si právě tenis vybrali autoři Kian a Clavio (2011) pro svůj výzkum zaměřující se na analýzu tradičních a moderních médií a jejich srovnání během tenisového turnaje US Open (dále také Vincent, 2004). Autorka Metheny (1965) definovala jako sociálně přijatelné sporty plavání, gymnastiku a tenis. Oproti tomu jako sociálně neakceptabilní sporty označila softbal, basketbal a atletiku. Tato tvrzení byla následně potvrzena několika výzkumy, jak uvádí Davis a Tuggle (2012). Coakley a Pike (2009) shodně označují jako typicky ženské sporty gymnastiku a plavání. Označují tak ale také atletiku, s čímž jsou s předchozí autorkou v rozporu. Zajímavostí je výsledek výzkumu Leatha a Lumpkina (1992), kteří dokázali, že se ženám, které soutěží v sociálně akceptabilních sportech, dostává více prostoru dokonce i v magazínu

zabývajícími se ženami ve sportu. Tento trend bude dle Davise a Tuggla (2012) možné pozorovat i v následujících letech.

Rozdíly týkající se medializace žen tedy souvisí i s typem sportu. Na Letních olympijských hrách 1992 bylo pozorováno, že ženy soutěžící v individuální sportovní disciplíně jako například tenis a gymnastika dostaly mnohem více vysílacího času, než ženy hrající týmové sporty jako basketbal (Davis a Tuggle, 2012). Týmové sporty žen se historicky stávaly také pomaleji akceptovatelné než individuální (Leder, 1996).

Co se týče vývoje medializace žen, nelze určit jasnou tendenci. Dle výzkumu zpravodajství Letních olympijských her v Sydney 2000 (Tuggle, Huffman a Rosengard, 2002) bylo proporcionální mediální pokrytí ženských sportovkyň na těchto hrách nižší než na Letních olympijských hrách roku 1996. Zajímavé však je, že za další čtyři roky na Letních olympijských hrách v Athénách 2004 byla proporcionální medializace opět na výši z roku 1996, a to i přesto, že byl počet participujících žen nižší (Tuggle, Huffman a Rosengard, 2007).

Podobný výzkum týkající se medializace žen byl proveden i v českém prostředí. Sekot (2006) porovnával výsledky s proporcionálním zastoupením sportovců dle pohlaví. Dle analýzy Letních olympijských her v Athénách bylo české sportovní zpravodajství zcela emancipováno a zohledňovalo aktuální stav české sportovní sféry. Respektive výsledky přibližně korespondovaly s procentuálním zastoupením sportovců na hrách.

Média ovlivňují, jaké sporty budou považovány za společensky akceptovatelné tím, zda o nich vysílají či v jaké míře o nich informují. Mají tedy moc rozhodovat do určité míry i o populárnosti jednotlivých sportovců. K selekci mezi jednotlivými sporty a sportovci, dle Belliottiho (1983), jsou však velmi často tvůrci mediálního obsahu donuceni a to především omezeným místem (tištěná média) či časovým limitem (televize). U online médií jsou tato omezení minimální.

3.4 Analýza uplynulých výzkumů

Podrobněji jsou v následujících řádcích popsány výzkumy, z kterých tato studie čerpá nejvíce. Právě z těchto výzkumů vycházejí jednotlivé zkoumané indikátory, výzkumné postupy či užití metody. Jako metodu všechny tyto výzkumy využily obsahovou analýzu, tudíž je použita i pro tuto studii.

3.4.1 Analýza genderového pokrytí Letních olympijských her 2008 na stanici NBC (Davis a Tuggle, 2012, s. 51-66)

Tato studie se zabývá analýzou genderového pokrytí Letních olympijských her 2008 na americké stanici NBC (National Broadcasting Company). Své výsledky zároveň porovnává s výsledky výzkumů z minulých let. Předpoklad je, že mediální pokrytí Letních olympijských her 2008 v Pekingu bude více genderově vyrovnané než minulé ročníky her.

Na základě předchozích studií se autoři zaměřili na čtyři hypotézy. První z nich říkala, že mužské týmové sporty dostanou více mediálního pokrytí než ženské. Druhá hypotéza říkala, že z celkového počtu medializovaných ženských sportů bude většina takzvaných společensky přijatelných. Další hypotéza tvrdila, že mediální pokrytí kontaktních a silových sportů se bude v majoritní většině soustředit na mužské sportovce. Poslední hypotéza jejich výzkumu předpokládala, že osobní komentáře budou ve větší míře přicházet od mužských soutěžících, trenérů či jiných mužů olympiády, například pořadatelů, s porovnáním s ženskými komentáři.

Dle analýz provedených na základě pokrytí sledovanosti (ratingového pokrytí) vybrali autoři jako sledovaný soubor kanál NBC v jeho hlavním vysílacím čase. Tento kanál vedl nad ostatními během období olympijských her velmi výrazně. NBC však vede svou mírou sledovanosti na národní úrovni dlouhodobě. Nicméně, kanál NBC Sport bývá často kritizován za nadměrné vysílání těch ženských sportů, kde závodnice soutěží v trikotu či plavkách (Billings, 2008 in Davis a Tuggle, 2012). Zajímavostí je, že dle Sports Reference (2008 in Davis a Tuggle, 2012) se na Letních olympijských hrách 2008 pokrytí mužského volejbalu a mužského beach volejbalu přibližně rovnalo. U žen však pokrytí pro klasický volejbal bylo téměř nulové, oproti tomu beach volejbal dosáhl skoro stejné hodnoty jako mužský volejbal (tedy i beach volejbal). Jelikož všechny čtyři týmy byly stejně úspěšné, existuje tu spekulace, že zobrazování hlavně dívek v plavkách nebylo náhodou, nýbrž účelově vybírané redaktory.

Do analýzy nebyly počítány reportáže o zahajovacím a závěrečném ceremoniálu, jakož ani reportáže vypovídající o historii Číny či jiných tématech, které se netýkají sportovního výkonu.

Zkoumanými indikátory byly:

- pohlaví sportovců
- typ sportu
- délka segmentu (reportáže)
- typ prezentace (událost, rozhovor, slavnostní předávání, atd.)
- reportáž točená živě (live) či předtočená reportáž
- role citovaného (sportovec, trenér, pořadatel, atd.)
- fyzický kontakt jako primární komponent soutěže
- individuální či týmová soutěž
- popis postavení všech řečníků v reportáži (např. reportér)
- pohlaví řečníků

Veškerá data byla kategorická, hodnotilo se tedy pouze, zda segment spadá do kategorie či nikoliv. Takto je hodnocená ve velké míře i kvantitativní část této studie.

Ženy tvořily 48 % amerického olympijského týmu a zároveň získaly 48 % všech získaných amerických medailí. Muži získaly stejné procento, tedy 48 %, jelikož zbylá 4 % medailí byla získána týmy složených z obou pohlaví. Pokud by se procento mediálního pokrytí žen mělo rovnat procentuálnímu zisku medailí na celkovém počtu, ženy by měly dostat 48 % vysílacího času. Vysílacího času se ženám však dostalo pouze 46,3 %. Bylo tedy vysíláno přibližně o 7,4 % více reportáží o mužích než o ženách. Oproti jiným výzkumům procentuální genderový rozdíl není tolik velký, na druhou stranu v porovnání s olympiádou z roku 2004 se zvětšil o dva procentní body. Mužská mediální převaha však nebyla ve všech sportech, například v gymnastice vykazovaly vyšší procentuální poměr ženy. Celkově muži dominovaly v šesti z jedenácti sledovaných sportů, z čehož u čtyř z nich měly ženy nulové pokrytí. První hypotéza se tedy potvrdila.

Druhá hypotéza týkající se společensky přijatelných sportů byla také potvrzena. 75 % ženského pokrytí tvořily sociálně akceptabilní sporty. Zároveň bylo dokázáno, že výsledky výzkumu byly ovlivněné sportovními výsledky žen. Reportáže o šermu byly tvořeny pouze rozhovory s vítěžkami a je tedy předpoklad, že bez jejich kladného výsledku by bylo pokrytí ženského šermu nulové. Z toho také vychází tato práce,

respektive existuje předpoklad, že jsou výsledky této studie ovlivněné velkými úspěchy českých olympioniček.

Třetí hypotéza, říkající, že silové či kontaktní sporty se budou soustředit spíše na muže, se nepotvrdila. Hlavním důvodem je především informování o silových a kontaktních sportech mimo hlavní vysílací čas, což do výzkumu zahrnuto nebylo. Naopak díky ženským medailovým úspěchům se čísla dokonce obrátila v jejich prospěch.

Poslední hypotéza, která tvrdila, že osobní komentáře budou přicházet spíše od mužů, se potvrdila. Za zmínku stojí především fakt, že 60 % osobních komentářů všech olympioniků bylo od mužských sportovců.

3.4.2 Sjedená verze Londýn 2012: Výzkum nových médií zabývající se gendrem, národností a sportem pro olympijského konzumenta v 6 zemích (Eagleman, Burch a Vooris, 2014, s. 457-470)

Výzkum Eaglemana, Burche a Voorise (2014) se zaměřil na obsahovou analýzu online médií během Letních olympijských her 2012 v Londýně. Záměrem autorů bylo porovnat, zda se najdou výsledkové rozdíly v rámci webových stránek z více zemí. Bylo jich vybráno šest a to přesněji z Austrálie, Brazílie, Číny, Velká Británie, USA a Keňi. Země byly zvolené primárně díky své lokaci (šest různých kontinentů), vzájemné odlišnosti a také počtu získaných medailí na předchozích letních olympijských hrách. Všechny získaly pro svůj kontinent nejvíce medailí. Výjimka byla pouze druhá Velká Británie, byla však hostitelskou zemí, a proto bylo pro autory důležité vybrat právě ji před prvním Ruskem.

Pro každou zemi byla vybrána jedna nejvíce navštěvovaná webová stránka. Počet článků pro jednotlivé weby se lišil, celkově bylo však během 16 dní analyzováno 3 886 článků. Průměrně to tedy vychází na 647 článků na jeden web jedné země po celou dobu trvání olympijských her.

Na základě studia předchozích výzkumů si autoři vytyčili tři hypotézy. První předpokládá, že se mužům dostane celkově většího pokrytí ve všech šesti zemích i při porovnání s nezávislým standardem. Druhá říká, že všechny národní online média budou hovořit mnohem více o svých než o cizích sportovcích v porovnání s nezávislým standardem. Poslední hypotéza zase říká, že každé národní médium bude více informovat o určitých sportech než o jiných opět při srovnání s nezávislým standardem. Nezávislý standard slouží k porovnání získaných hodnot s určitou skutečností, díky

čemuž výsledky dostávají větší výpovědní hodnotu. Standardy použité při této studii jsou popsány dále spolu s výsledky výzkumu. Více definuje nezávislý standard Malec (1994).

Výzkum se zabýval následujícími indikátory:

- nadpis článku
- genderové zaměření (muži/ ženy/ kombinované/ bez zaměření)
- zaměření na zemi
- zaměření na sport(y) v článku
- umístění na stránce
- zahrnutí fotografií či videa

Ve všech zemích bylo pozorováno větší pokrytí články o mužských sportovcích. Nicméně při porovnání s nezávislým standardem neposkytla žádná ze zemí mužům významně větší pokrytí než ženám. Genderově rovnoměrné pokrytí by se dle nezávislého standardu, který byl zvolen autory na základě předchozích studií, mělo rovnat genderovému rozložení participujících, což se také přibližně stalo. Z tohoto důvodu byla první hypotéza říkající, že se mužům dostane více pokrytí, zamítnuta.

Druhá hypotéza se zaměřovala na rovnoměrnost národnostní. Zde byly výsledky opět porovnávány s nezávislým standardem vybraným na základě předešlých výzkumů. V tomto případě by došlo k spravedlivému rozložení tehdy, pokud by se počet článků o sportovcích z dané země rovnal počtu článků o sportovcích z cizích zemí. U žádné země nebyly pozorované významné odchylky. Velká Británie a Keňa však své atlety a atletky upřednostňovaly při umísťování článků. I přesto byla tato hypotéza zamítnuta.

Pro potvrzení třetí hypotézy vytvořili autoři nezávislý standard sami na základě několika informací. Standard určoval, jaké má být pokrytí jednotlivých sportů tak, aby nebyl žádný nadměrně či podprůměrně zastoupený. U třech zemí se disproporce objevily, u třech se výsledky shodovaly s nezávislým standardem. Poslední hypotéza byla tedy potvrzena, avšak pouze částečně.

3.4.3 Výzkum genderového pokrytí nových médií na Zimních olympijských hrách 2010 (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012, s. 143-159)

Tento výzkumu zjišťoval, opět pomocí obsahové analýzy, pouze počty článků z hlediska genderové rovnosti. Autoři se zaměřili na Zimní olympijské hry ve Vancouveru 2010. Oproti některým jiným výzkumům (např. Kian a Clavio, 2011) je zde zmiňován fakt, že je důležité mít na paměti i počty participujících sportovců dle pohlaví, podle kterých je nutné výsledky následně poměrově hodnotit (Malec 1994). Ve své analýze tento fakt zahrnují spolu s národností jednotlivých účastníků do excelových tabulek. Účastníky zde rozdělují i na základě jednotlivých sportů. Do studie nebyly zahrnuty fotografie, videa a jakékoliv odkazy na sociální sítě. Zkoumané servery byly tři a to přesněji NBCOlympics.com, Yahoo a USAToday.com (všechno americká média). První ze zmíněných měl zakoupená oficiální vysílací práva, ostatní dvě byly hodnoceny v žebříčku jako nejvíce kredibilní či nejvíce čtené. Výzkum probíhal po dobu olympijských her, respektive sedmáct dní. Na základě výsledků z předchozích výzkumů byly zkonstruovány dvě hypotézy. První říká, že se na Zimních olympijských hrách 2010 mužům dostane celkově většího mediálního pokrytí než ženám. Druhá říká, že se mužům dostane celkově většího pokrytí i s porovnáním na počty zúčastněných dle pohlaví.

Celkem bylo analyzováno 572 článků ze všech tří výše zmíněných serverů za celou dobu trvání olympijských her. První hypotéza byla potvrzena, jelikož ze všech analyzovaných článků bylo 64,5 % o mužích, respektive pouhých 35,5 % o ženách. Hypotéza druhá byla však zamítnuta, neboť nebyly nalezeny žádné signifikantní rozdíly mezi muži a ženami při porovnání s počty participujících dle pohlaví. Co se týče počtu článků o jednotlivých sportech, na prvním místě se s 16,4 % umístil hokej. O druhou příčku se dělilo alpské lyžování a krasobruslení s 13,3 %. Nejvíce článků o mužích bylo opět v hokeji. Články o ženách byly nejčastěji o lyžařkách v alpském lyžování.

3.4.4 Zastoupení ženských sportovkyň v tištěných médiích a televizi (George, Hartley a Paris, 2001, s. 94-101)

Tato studie, provedená v Británii, zkoumá zastoupení ženských sportovkyň ve dvou odlišných médiích a to tištěných médiích a v televizi. Následně dochází k porovnání výsledků a zjištění odlišností co se medializace žen týče. Pro tento výzkum je však

podstatná hlavně část první, která zkoumá média tištěná, proto druhá část podrobněji zmiňována nebude.

Výzkum tištěných médií má jednu hlavní hypotézu. Hypotéza říká, že ženy jsou medializovány tiskem nespravedlivě. Autoři následně upřesňují hypotézu následovně:

- sportovkyním se dostane menšího mediálního pokrytí než sportovcům
- obsah článků bude podtrhovat ženskost sportovkyň
- úspěchy ženských sportovkyň budou trivializovány
- k popisování ženských sportovkyň bude použit sexistický jazyk
- obsah článků o ženách bude negativní
- budou zdůrazňovány fyzické vlastnosti sportovkyní

K výzkumu byla použita obsahová analýza. Vybráno bylo šest britských národních novin s největší cirkulací, představovaly tedy majoritní podíl všech prodaných novin v zemi. Dle teorie byly tři plátky definovány jako bulvár a tři jako seriózní noviny. Přesněji to byly noviny: The Sun, Daily Mirror, Daily Mail, The Independent, The Daily Telegraph a The Guardian. Jako zkoumanou sportovní soutěž si autoři vybrali Mistrovství světa v atletice v roce 1995. Zkoumané období trvalo 9 dní. Jako hledané indikátory si autoři zvolili:

- Počet nadpisů/ titulků pro muže a pro ženy (respektive počet článků)
- Počet fotografií ženských sportovkyň a mužských sportovců
- Celková plocha všech fotografií v centimetrech čtverečních
- Počet standardizovaných novinových řádků pro ženské a mužské atlety
- Typ fotografie (aktivní/ pasivní)
- Jméno fotografovaného atleta
- Pohlaví reportéra daného článku
- Povaha užitého jazyka (přesněji: hledání sexistického jazyka, trivializace výkonů ženských atletek a genderové stereotypy)

Co se týče počtu nadpisů (počtu článků) pro muže a ženy s celkem vysokým náskokem vedli muži se 76 % všech článků. Na ženy tedy zbylo 24 %. Procentuálně podobné hodnoty se zjistily i u počtu fotografií mužských a ženských atletů, u celkové plochy

fotografií pro každé pohlaví ale i u počtu řádků. Poslední hodnota nám říká, že bylo mužským sportovcům věnováno o mnoho více prostoru než ženským sportovkyním.

Fotografie se u mužů objevovaly spíše aktivní, přesněji 78 % ze všech. U žen byla však bilance téměř vyrovnaná, objevovalo se tedy více pasivních fotografií než u mužů (52 % aktivních; 48 % pasivních). Analýza jmen fotografovaných sportovců vytyčila deset nejvíce zmiňovaných. Z tohoto seznamu byly pouze dvě jména ženská. Mistrovství bylo pokryto celkově ze všech novin dvaceti reportéry, z toho byla pouze jedna žena.

Genderové nerovnosti byly pozorovány i z hlediska jazykové analýzy. Velmi často byly ženy nazývány jako "holky", mužští atleti však nikdy nebyli nazváni jako "kluci". Takové pojmenování může být zároveň viděno jako sexistické. V textu byly také pozorovány informace o "ženách v slzách" a podobných výrazech, které podporují stereotyp ženy jakožto emocionálně slabého jedince. Mnohem více se vyskytovaly v bulvárních novinách. Zjištěna byla také banalizace ženských úspěchů. Autoři vypichují například situaci, kdy určitá sportovkyně vyhrála, získala si tím vcelku velké mediální pokrytí, nicméně většina informací v článcích se týkala změny její národnosti, nikoliv samotného úspěchu. Autoři také uvádí několik situací negativně zobrazených žen oproti mužům. Popisování fyzických charakteristik se objevilo také; příkladem může být zmínka u atletky o jejích "dlouhých nohou". U mužů nic takového pozorováno nebylo.

Výzkumná hypotéza byla tedy potvrzena. Během analýzy se vyskytly všechny faktory, kterými autoři hypotézu podložili.

3.4.5 Srovnání zpravodajství o mužských a ženských US Open turnajích mezi online médii a tradičními papírovými médii (Kian a Clavio, 2011, s. 55-84)

Tento výzkum se zabýval srovnáváním dvou odlišných médií, a to klasického tištěného a digitálního média. Cílem bylo zjistit rozdílnost obsahů, co se genderové nerovnosti týče neboli, jaká je odlišnost tvorby redaktorů jednotlivých médií. Důvod k uskutečnění výzkumu byla absence předešlých výzkumných srovnání dvou odlišně se vyvíjejících médií v oblasti sportu a genderu.

Výzkum proběhl u obou médií ve stejném období na stejném turnaji, na tenisovém US Open 2007. Redaktoři z obou médií měli tedy k dispozici stejné sportovní výsledky mužů i žen od stejných sportovců. Výzkumné otázky se zabývaly absolutní četností

článků, signifikantními rozdíly v obsahu u mužů v porovnání s ženami u každého z médií zvláště a následně porovnání spolu navzájem.

K provedení výzkumu byla použita obsahová analýza. Vybrané byly tři nejvíce cirkulované americké noviny se sportovní tematikou dle Editor and Publisher (2007 in Kian a Clavio, 2011) a tři online americké sportovní stránky dle popularity a speciálních požadavků. K analýze si autoři vybrali tenis ze specifických důvodů: dle Spencera (2004 in Kian a Clavio, 2011) je to jediný sport, kde jsou ženské zápasy téměř stejně populární u diváků jako ty mužské. Zároveň dle Sekota (2006, s. 357) je tenis „mediálně přitažlivým sportem s vysokým stupněm emancipace sportovkyň jak z hlediska prestiže, tak ze zorného úhlu finančních odměn.“ Výzkum probíhal po dobu šestnácti dní, obsahoval tedy celý čtrnáctidenní turnaj spolu s jedním dnem před zahájením a jedním dnem po ukončení.

Zkoumané indikátory byly přizpůsobené tomu, aby mohly být navzájem porovnávány mezi vybranými médii. Tyto indikátory byly vybrány na základě předchozích studií (např. Kian, Mondello a Vincent, 2009, s. 483). Byly jimi:

- fyzický vzhled, sexualita, oděv
- sportovní dovednosti, síla
- sportovní slabé stránky, omezení
- pozitivní úroveň dovedností, úspěch
- negativní úroveň dovedností, neúspěch, selhání
- rodinná role, osobní vztahy
- psychologická a emocionální odolnost
- psychologická a emocionální slabost
- pokusy o vtipný komentář

Fotografie v tomto výzkumu posuzovány nebyly.

Předchozí výzkumy ukázaly, že články popisující výkony ženských tenistek budou spíše obsahovat informace o jejich vzhledu, rodinné roli či sportovních slabostech. Oproti tomu články o mužských tenistech budou orientované spíše na jejich sportovní dovednosti, úspěchy a psychologickou a emocionální odolnost.

Celkem bylo ze všech šesti médií porovnáváno 192 článků, 136 z tištěných médií a 56 z internetových. Co se týče absolutní četnosti počtu článků, vyšly celkové výsledky viditelně lépe pro mužské tenisty, a to přesněji 43,8 % článků. Dále 35,4 % článků

obsahovalo informace o obou pohlavích a pouhých 20,4 % bylo věnováno ženským tenistkám samotným. Příčinou procentní převahy online médií u článků pouze o mužích a pouze ženách byl o 11 % vyšší počet článků o obou pohlavích zároveň u tištěných médií. Dále lze konstatovat, že u obou médií vyšla absolutní četnost u žen přibližně dvakrát menší než u mužů. Autoři však uvádí, že určitou roli na této převaze může hrát v této době zářící tenisový hráč Roger Federer, který výhrou turnaje získal historicky jako první již čtvrtý po sobě jdoucí titul z US Open. Zároveň by určitou roli mohl sehrát i fakt, že v té době nejlepší americké hráčky, sestry Williamsovy, neprošly do finále a ženské finále US Open bylo již pátým rokem bez amerického zastoupení.

Dle očekávání z předchozích studií se v tištěných médiích častěji objevovaly zkoumané indikátory jako fyzický vzhled, rodinná role a osobní vztahy u žen. U mužů byly naopak vícekrát zmiňovány věci týkající se pozitivní úrovně dovedností či fyzické síly. Četnost těchto indikátorů byla v tradičních médiích zároveň vyšší než u online médií. Online média nad novinami dominovala ve zmínkách o psychologických slabostech a psychologické odolnosti. Zajímavostí je, že informace o psychologické odolnosti žen se v online médiích objevovaly až dvakrát více než v médiích tradičních. Důvodů je mnoho. Jedním z nich, který je uveden Kianem a Claviem (2011), je rozdílnost editačních procesů, a to především v prostorových omezeních (nebo jejich nedostatku), rozložení a demografickém cílení. Zároveň zmiňují fakt, že při koupi novin má čtenář automaticky přístup ke všem článkům bez ohledu na to, zda o ně má zájem či nikoliv, čemuž se jejich obsah přizpůsobuje. U online médií se však člověk k článkům musí proklikat, respektive volí články, které ho zajímají, a tudíž se redaktoři v této sféře snaží říci čtenáři více informací a sportovní výkon může popsat podrobněji. Internetový prostor a přístup je totiž potencionálně neomezen. (Coakley a Pike, 2009)

Výsledky této studie naznačují, že moderní online média budou k tradičním stereotypům inklinovat méně než tištěná média, ve kterých tento jev stále výrazně přetrvává. Tradiční média se budou zřejmě nadále soustřeďovat na nejpopulárnější mužské sporty a zároveň budou stále minimalizovat a trivializovat ženské sportovní úspěchy. Je zřejmé, že mladá generace žijící ve 21. století již novinám příliš neholduje a postupně získává informace pouze prostřednictvím online médií (Gallup Research, 2008 in Kian a Clavio, 2011). Moderní média se tak stávají více zajímavé a podstatné pro podobné výzkumy. Autoři se domnívají, že přesto, že počet internetových článků může

být stále příznivější k mužským sportům a sportovcům, samotný obsah má potenciál být k ženám více rovnoprávný.

Tuto studii lze srovnat s výzkumem Vincenta (2004) z téže sportovní soutěže, avšak o sedm let dříve.

3.4.6 Srovnání dvou výzkumů týkajících se genderového pokrytí turnaje Wimbledon (Kian a Clavio, 2011, s. 55-78; Vincent, 2004, s. 435–456)

Aby bylo možné studie porovnat, bude starší výzkum z Wimbledonu roku 2000 v následujících řádcích stručně popsán. Vincentova studie (2004) se lišila od té výše zmíněné tím, že neprováděla porovnání dvou médií, nýbrž pouze výzkum tří tištěných médií. Ke svému zkoumání si autor vybral britské prestižní deníky The Times, Daily Mail a The Sun.

Výzkumné otázky se tedy také určitým způsobem liší:

1. Dostane se ženským tenistkám významně menšího mediálního pokrytí než jejich mužským protějškům?
2. Bude pozorován rozdíl ve smyslu menšího počtu, velikosti, dále v barvě a významu ve vybraných britských novinách u článků o ženském tenisu?
3. Liší se ve vybraném britském tisku prezentace žen a mužů v jednotlivých člancích a na jednotlivých fotografiích?
4. Jsou ženské reportérky a fotografky prezentující výsledky z Wimbledonu 2000 nedostatečně zastoupeny v porovnání s muži?

Autor zkoumal několik kvantitativních a kvalitativních indikátorů podobně jako tato studie. Jako kvantitativní indikátory označil počet článků pro pohlaví a typ fotografií (aktivně soutěžní, nesoutěžní, pózování). U fotografií zkoumal i velikost. Kvalitativně poté zkoumal všechny titulky a zmínky či symboly související s fyzickým vzhledem sportovců, psychologickými charakteristikami, rodinnou rolí, rasou, třídou či národností. Nebo také zmínky, které zobrazovaly sportovce způsobem rozpolceným, kulturně stereotypním, hanlivým či oplzlým.

Výsledky nebyly vůbec znepokojivé, ba naopak. Celkově bylo ze všech článků 50 % věnováno mužům a 41 % ženám (9 % článků pojednávalo o obou pohlavích). Přesto, že zde určitý genderový rozdíl pozorovatelný je, potvrzuje to teorii o tenisu jakožto sportu s vysokým stupněm emancipace. V případě článků doprovázených fotografií však procenta pro mužské tenisty ještě trochu povyrostla, a to přesněji na 53 %, respektive 39 % pro ženy. Co se týče typu fotografií, ty aktivní byly nalezeny u 42,9 % ženských

sportovkyň a u 57,1 % mužských sportovců. Přibližně stejné hodnoty byly také u neaktivních fotografií z prostředí sportu. Fotografie pózující naopak převažovaly u žen (58,8 % u žen, 41,2 % u mužů). Zajímavé jsou výsledky u článků popisující osobní profily sportovců, které dávaly dokonce v 65 % přednost ženám.

V rámci kvalitativní analýzy autor upozoroval prezentaci ženských tenistek jako kulturně stereotypní. Velmi často bylo poukazováno na jejich fyzický vzhled či estetickou přitažlivost na úkor popisování jejich sportovních předností. Objevoval se také sexistický jazyk a infantilismus, avšak převážně od redaktorů z bulvárních médií. Muži byli oproti tomu popisováni jako silné, vyrovnané a nezávislé osobnosti. Rozdíly byly pozorovatelné i v rámci vizuální prezentace sportovců. Muži byli zobrazováni ve vypjatých herních situacích, ženy spíše jako citlivé zranitelné bytosti na fotografiích pózujících. Způsob prezentace v rámci genderu je úzce spojen s marketingovou strategií jednotlivých médií.

Pokud bychom tedy porovnávaly výsledky z výzkumu o genderovém pokrytí Wimbledonu 2000 a Wimbledonu 2007, můžeme konstatovat několik faktů. Primárně, co se týče počtu článků pro jednotlivé pohlaví, Vincentova studie (2004) přináší mnohem vyrovnanější výsledky. Druhá studie Kiana a Clavia (2011) sice vykazala dvakrát větší počet článků o obou pohlavích, ale spolu s tím se změnila i čísla další. Ve druhé studii byl zjištěn dvakrát větší počet článků o mužích než o ženách. Genderově vyrovnanější je v tomto případě studie starší, což s sebou nese otázky, jakým směrem se medializace tenisu ubírá. Zároveň tato skutečnost dává prostor dalším výzkumům této problematiky. Při porovnání kvalitativních analýz obou výzkumů bylo dosaženo relativní shody ve většině nalezených informací.

3.4.7 ESPN: Obsahová analýza internetového pokrytí události March Madness (Kian, Mondello a Vincent, 2009, s. 477-495)

Tento americký výzkum opět vychází z výsledků předchozích studií a ze zjištění, že jsou ženy v médiích diskriminovány. Ke svému zkoumání si vybral období tří týdnů, kdy se hlavní americká sportovní média soustředí na basketbalový univerzitní turnaj NCAA Division I s názvem March Madness. Tento turnaj je označován jako druhá nejsledovanější sportovní událost v USA po Superbowlu (Kiernan, 2019).

Jako výzkumný soubor si autoři zvolili dvě online sportovní média. Jako první vybrali stránku ESPN.com jakožto nejpopulárnější a zároveň nejzobrazovanější internetový sportovní portál. Dále zvolili server Sportline.com. Přestože se umístil v žebříčku návštěvnosti až na osmém místě, je to portál přímo zaměřený na basketbal, a tudíž vhodný pro tuto studii.

Výzkum trval po celou dobu March Madness, respektive od 12. března do 6. dubna 2006. Analyzovány byly tedy všechny články po dobu 26 dní. Jako zkoumané indikátory byly na základě inspirace z předchozích výzkumů zvoleny (viz. také Kian a Clavio, 2011, s. 65) :

- fyzický vzhled, sexualita, oděv
- sportovní dovednosti, síla
- sportovní slabé stránky, omezení
- pozitivní úroveň dovedností, úspěch
- negativní úroveň dovedností, neúspěch, selhání
- rodinná role, osobní vztahy
- psychická a emocionální odolnost
- psychická a emocionální slabost
- pokusy o vtipný komentář

Autoři si stanovili tři hlavní výzkumné otázky:

- 1) Jaké bylo ženské a mužské internetové pokrytí během March Madness?
- 2) Jaké typy indikátorů redaktoři volí při referování o NCAA Division I ženských a mužských basketbalových turnajích?
- 3) Byly genderově charakteristické indikátory podporující genderové stereotypy, které byly dříve nalezené při studii televizního vysílání ženského a mužského basketbalu, obsaženy také v online médiích během March Madness?

Předešlé studie ukázaly, že budou články o sportovkyních s větší pravděpodobností poukazovat na jejich fyzický vzhled či oděv, rodinnou roli a osobní vztahy, sportovní slabé stránky či omezení, negativní úroveň dovedností a neúspěch, psychologickou a emocionální slabost, a nakonec budou obsahovat i pokusy autorů o vtipné komentáře. Oproti tomu u mužských sportovců byly popisovány především jejich sportovní

dovednosti a síla, pozitivní úroveň dovedností či úspěch a vyzdvihována také psychologická a emocionální odolnost. Autory tedy zajímalo, zda se budou výsledky této studie rovnat podobným studiím televizních a tištěných médií. Tento výzkum se však liší jednak nosičem (online), jednak událostí a sportem, na základě kterých byla studie provedena. Dle tvůrců výzkumu docházelo v posledních letech ke zvýšení popularity ženského univerzitního basketbalu, což by mohlo ženám v konečných výsledcích vylepšit bilanci.

Celkově bylo zanalyzováno 249 článků. Co se týče první výzkumné otázky, celkové výsledky ukázaly převahu článků o mužských sportovcích, a to přesněji 72,3 %, respektive 27,7 % článků o ženách. Nicméně vyváženost výsledků výrazně zhoršuje server SportLine.com, jelikož zde bylo nalezeno pouhých 6,3 % článků o ženách (93,7 % o mužích). Druhá webová stránka na tom byla o poznání lépe, na webu ESPN.com bylo analyzováno 62,4 % článků o sportovcích a 37,6 % článků o sportovkyních.

Druhá otázka se týkala redaktory používaných indikátorů. Zde autoři porovnávali především oba servery navzájem, nehleděli tedy na pohlaví. U stránky ESPN.com bylo nalezeno více zmínek o pozitivní úrovni dovedností či úspěších a o rodinné roli a osobních vztazích. Oproti tomu web SportLine.com používal častěji poznámky o fyzickém vzhledu a různých negativních aspektech jako sportovní slabé stránky či omezení a psychologické a emocionální slabosti.

Na třetí otázku, zda se výsledky shodují s výsledky z minulých výzkumů je odpověď následující. U článků o mužském basketbalu se ve srovnání s ženami častěji vyskytovaly zmínky o fyzickém vzhledu či oděvu a rodinných rolích či osobních vztazích. Na druhou stranu se v člancích o ženském basketbalu objevily informace o pozitivní úrovni dovedností či úspěších a psychologické a emocionální síle více než v člancích o mužích. V ostatních kategoriích nebyly nalezeny výraznější rozdíly. Můžeme tedy konstatovat, že výsledky se v této otázce příliš nepotvrdily a jsou naopak v rozporu s výsledky z předešlých výzkumů, které autoři zmiňují.

Na závěr této kapitoly je důležité poznamenat, že při porovnávání jednotlivých výzkumů existují určité faktory, které je podstatné brát v úvahu. Výsledky výzkumu jsou ovlivněny například zemí, kde je proveden (Eagleman, Burch a Vooris, 2014). Odlišné národnostní preference, jiná kultura, náboženství nebo i určité historické

skutečnosti ovlivňují to, co lidé od médií očekávají a co je jim médií předkládáno. Kulturními odlišnostmi národů z hlediska pohlaví se na základě mnoha indikátorů zabývala například studie Schmitta, Reala, Voraceka a Allika (2008). S rozdílnou kulturou souvisí zároveň odlišné postavení žen ve sportu, což přímo ovlivňuje míru jejich medializace (Walseth a Fasting, 2004). Studie jsou také ovlivněny časovým obdobím (Kian a Clavio, 2011; Vincent, 2004). Je velice pravděpodobné, že během uplynutí určitého časového úseku mezi dvěma výzkumy, dojde k nějaké změně a za jinak stejných podmínek budou výsledky rozdílné. Vliv na výzkum má také zkoumaná událost či typ sportu, který je předmětem dané studie. Příkladem můžou být třeba odlišnosti u letních a zimních olympijských her (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Eagleman, Burch a Vooris, 2014). Při posuzování podobných výzkumů je tedy důležité mít výše uvedené skutečnosti na paměti.

3.5 Ženy a olympijské hry

Základním dokumentem olympijského hnutí je olympijská charta. Její hlavní úkoly definuje server Českého olympijského výboru olympic.cz (2019b) následovně: „*Stanoví a připomíná základní principy a podstatné hodnoty olympismu. Definuje hlavní vzájemná práva a povinnosti tří hlavních složek olympijského hnutí, jmenovitě Mezinárodního olympijského výboru, Mezinárodních federací a Národních olympijských výborů, dále pak organizačních výborů olympijských her.*“ Charta hlásá ideu spravedlivých her a zásadně odmítá jakékoliv formy diskriminace převážně týkající se rasy, národnosti a pohlaví (Davis a Tuggle, 2012). Dle Mezinárodního olympijského výboru (International Olympic Committee, 2019) nebude přijat žádný nový olympijský sport, který by nebyl určený pro obě pohlaví. Otázka diskriminace pohlaví je pro tuto studii zásadní. Převážně na základě týkající se této skutečnosti byly olympijské hry určeny jako ideální sportovní událost k výzkumu genderové mediální vyváženosti.

Jak již bylo zmíněno, jednou z hlavních myšlenek olympijského hnutí je potlačování diskriminace. Počty participujících žen na olympijských hrách se zvyšují, avšak výzkum Duncana, Messnera a Williamse (2005) ukazuje, že celkové mediální pokrytí žen na olympijských hrách se mezi roky 1989 - 2004 nezměnilo, zůstalo na 10 %. Nerovnoprávná medializace posiluje pozici mužských sportovců. Ženské sportovkyně jsou zmiňovány okrajově, v některých oblastech dokonce vůbec (Davis a Tuggle, 2012).

Rovnost pohlaví však na olympijských hrách neplatila zdaleka vždy. Podíváme-li se daleko do historie, a to přesněji na antické olympijské hry, účastnit her se mohli pouze muži. Relativně v nedávné historii došlo k obnovení her iniciativou Pierre de Coubertina, a to přesněji roku 1896. Na prvních novodobých hrách byla účast žen zakázána také; byla označována jako nevhodná. Na druhých olympijských hrách roku 1900 však byla benevolence pro ženy již lehce větší. Mohly se her účastnit, avšak pouze ve dvou sportech, kterými byly tenis a golf. (Davis a Tuggle, 2012) Z celkového počtu zúčastněných představovaly ženy okolo 2 % (International Olympic Committee, 2019). Od té doby toto číslo rapidně vzrostlo. Na Letních olympijských hrách v Pekingu v roce 2008 tvořily 42,3 % z celkového počtu soutěžících sportovců. O 10 let později na hrách v Pchjongčchangu tvořily ženské sportovkyně 41 %. Do dnešní doby se situace zlepšila natolik, že se ženy účastní všech olympijských sportů kromě boxu a baseballu. (Davis a Tuggle, 2012)

Roku 1960 byly olympijské hry poprvé vysílány do amerických domácností. Od té doby rostl jak počet participujících žen, tak jejich mediální pokrytí (Creedon, 1994). 21. století nám přináší období, kdy dochází dle Sekota (2006) k dovršení emancipace ženského sportu. Na letních olympijských hrách, jak dále uvádí, došlo k upravení poměru mužských a ženských sportovců na 6 ku 4 v neprospěch žen, nicméně oproti historickým číslům se dostáváme k rovnováze mezi oběma pohlavími stále blíže. Tyto data jsou dále popsána v následující kapitole, kde je zmínka o stálém zhruba 2% růstu účasti ženských sportovkyň na celkovém počtu sportovců na po sobě jdoucích olympijských hrách. To naznačuje, že by se počty mohly k rovnováze stále více přibližovat. Ostatně i dle International Olympic Committee (2019) se participace žen na olympijských hrách blíží 50 %.

3.6 Zimní olympijské hry 2018

Zimní olympijské hry 2018 se konaly v jihokorejském Pchjongčchangu v období 9. 2. 2018 – 25. 2. 2018. Sportovci se utkali v 15 sportech a celkově 102 disciplínách (olympic.cz, 2019c). Celková účast na hrách činila 2 851 sportovců, z toho 1 682 mužských sportovců (59 %) a 1 169 ženských sportovkyň (41 %) (International Olympic Committee, 2018). Nejnovější čísla můžeme porovnat s procentní účastí ženských sportovkyň na Zimních olympijských hrách za posledních 20 let. Od Zimních olympijských her v Naganu 1998, kdy byla ženská účast 34,2 %, dochází pravidelně

každé čtyři roky k přibližně 2% nárůstu. Výjimkou byly hry v Soči 2014, kdy účast spadla na 35,7 % (statista.com, 2019). Tato rostoucí tendence by se v případě rovnoprávného sportovního zpravodajství měla projevit i v nárůstu mediálního prostoru pro ženské sportovkyně.

Pro účely tohoto výzkumu, respektive pro tvorbu nezávislého standardu je důležité znát také informace týkající se pouze české výpravy. Ta měla v Pchjongčchangu 96 akreditovaných sportovců, nakonec se her zúčastnilo však jen 93. Celkově se skládala z 25 žen a 68 mužů, z toho tvořilo 25 sportovců hokejový tým (olympic.cz, 2019d). Česká reprezentace získala celkem 7 medailí, z toho 2 zlaté, 2 stříbrné a 3 bronzové. Přes velkou převahu mužů bylo však 6 ze 7 medailí získáno ženskými sportovkyněmi. Do desátého místa se následně umístily muži jedenáctkrát a ženy šestkrát (štafety, družstva či týmy jsou počítány jednou). Čeští hokejisté se na těchto olympijských hrách umístili na 4. místě a to vzhledem k popularitě tohoto sportu u českého národa a zároveň soutěžnímu systému (základní skupiny a postupy) určitým způsobem jistě ovlivní četnost článků pro muže. (olympic.cz, 2019c)

Důležitým faktorem při zkoumání online médií je rozložení čtenářů internetu dle pohlaví, jelikož každé má jiné preference a očekávání vzhledem k obsahu. Dle výzkumu různých sportovních fór na vysokých školách provedené autorem Claviem (2008) bylo prokázáno, že jsou to povětšinou muži a to v s převahou devět ku jedné k ženám (přesněji 87,8 % muži a 12,2 % ženy). Dle dalšího výzkumu zaměřující se na internetové sportovní stránky (Quantcast, 2009 in Kian a Clavio, 2011) vyšly výsledky podobné.

4 METODIKA PRÁCE

4.1 Vymezení výzkumu

K vypracování této bakalářské práce byla stěžejní analýza internetových serverů, na jejímž základě byla zjištěna současná situace žen v české sportovní medializaci. Dle Hendla a Remra (2017) byla provedena kvantitativní obsahová analýza zaměřující se na vybrané internetové sportovní stránky. Touto metodou byly zkoumány kvantitativní indikátory, kterými byly počet článků, délka článků, typ fotografie, typ sportu a nakonec informace, zda je článek o domácích či zahraničních sportovcích. Studie byla však z části prováděna i pomocí kvalitativní obsahové analýzy (Hendl a Remr, 2017). Kvantitativní, ale zároveň i kvalitativní analýzou byly zkoumány následující indikátory: nevhodný jazyk či slova ze strany reportérů, narážky na fyzický vzhled, rodinnou roli či osobní vztahy a nakonec také zmínky o slabínách či přednostech sportovce/sportovkyně. Jednotlivé indikátory jsou podrobněji popsány dále. Jako výzkumné období pro tuto studii byly zvoleny Zimní olympijské hry 2018.

4.2 Použité metody

K provedení tohoto výzkumu, respektive pro tvorbu primárních dat, byla vybrána metoda obsahové analýzy (Hendl, 2017; Reichel, 2009). Vzhledem k charakteru této studie byla použita jak analýza kvantitativní, tak kvalitativní.

Zároveň je v této práci, přesněji v teoretické části, provedena také analýza sekundárních dat z již uskutečněných výzkumů, na základě kterých byly vytyčeny zkoumané indikátory. Na závěr práce v kapitole „Diskuze“ byla tato data porovnána s primárními, touto studií získanými daty.

4.3 Výzkumný soubor

Způsob výběru výzkumného souboru byl inspirován předešlými výzkumy (např. Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Eagleman, Burch a Vooris, 2014). K výběru výzkumného souboru byl použit server rating.gemius.com (2018), který provádí analýzy návštěvnosti na internetových stránkách. Dále sleduje také ukazatele jako například zobrazení

stránky či čas zde strávený. Bylo tedy nastaveno období Zimních olympijských her 2018 a dále specifikováno vyhledávání na sportovní stránky. Nejvyšší hodnoty všech ukazatelů vykazoval server sport.cz, a proto byl zvolen jako první sledovaný soubor. Výsledky pro portál sport.cz byly ve všech sledovaných kategoriích minimálně dvakrát větší než výsledky dále umístěných serverů.

Na druhém a třetím místě se umístily dvě stránky s podobnými hodnotami a to přesněji sport.idnes.cz a isport.blesk.cz. Aby byl výzkumný soubor větší a zároveň bylo možné data mezi servery navzájem porovnat, byly zkoumány celkově servery dva. Webová stránka isport.blesk.cz je sportovní internetovou rubrikou deníku Blesk, který je označován jako bulvární médium (Orlitová, 2016). Vzhledem k serióznosti obou serverů byl tedy pro relevantnější výsledky jako druhý zvolen portál sport.idnes.cz.

4.4 Výzkumné otázky

4.4.1 Hlavní výzkumná otázka

Jsou ženy v českém sportovním zpravodajství genderově diskriminovány?

4.4.2 Podotázky

- Bude na českých sportovních serverech více článků o mužských sportovcích než ženských sportovkyních?
- Budou články o sportovkyních kratší než o sportovcích?
- Bude diskriminace pozorována u fotografií přiložených k článku? (U žen více fotografií ze života mimo sport. U mužů více aktivních fotografií.)
- Bude se v rámci analýzy kvalitativních indikátorů častěji objevovat genderová diskriminace žen?

4.5 Zkoumané indikátory

Jelikož tento výzkum vykazuje prvky kvantitativní i kvalitativní, byly podle toho rozděleny i zkoumané indikátory. Všechny níže popsané indikátory vycházejí z již uplynulých výzkumů popsaných v teoretické části této práce.

4.5.1 Kvantitativní indikátory

Jako kvantitativní indikátor byl vybrán primárně počet článků. Na základě tohoto indikátoru bylo porovnáváno, v jakém poměru byly články o ženách a o mužích, a byla tak zjištěna buď genderová vyváženost, či nevyváženost v této oblasti. V případě, že se v článku psalo o obou pohlavích najednou, byl počítán zvlášť ve vlastní kategorii. Nebyl tedy připočten ani k článkům pouze o mužích či pouze o ženách (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Davis a Tuggle, 2012; Eagleman, Burch a Vooris, 2014; George, Hartley a Paris, 2001; Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009; Vincent, 2004). Data byla porovnávána s takzvaným nezávislým standardem (Malec, 1994), za který je v případě této studie považován podíl participujících z hlediska pohlaví.

Dále byly porovnávány také délky jednotlivých článků. Inspirace pochází od George, Hartleyho a Parise (2001), ti však počítali délku článku jako počet standardizovaných novinových řádků. Kvůli jinému médiu, respektive online médiu, byla v této studii použita metoda počtu slov na článek. Počty byly rozděleny do tří kategorií. Do první byly zařazeny články do 200 slov. Další skupina obsahovala články s 201 až 400 slovy. Do poslední kategorie byly počítány všechny články nad 400 slov. Do celkového počtu nebyly počítány nadpisy článků a popisky fotografií. Výsledky byly opět srovnávány mezi pohlavími.

Důležitým indikátorem byly pro tuto studii také fotografie, které jsou přiloženy k článkům. Tyto fotografie byly členěny na tři kategorie - fotografie, kde je sportovec/sportovkyně zobrazen/a aktivně při výkonu své sportovní disciplíny, dále snímky, kde jsou zobrazeny dané osoby sice pasivně, avšak stále ve sportovním prostředí. Jako poslední byly fotografie, které jsou ze života sportovců mimo sport, kde sportovci pózují či je vyobrazený pouze jejich portrét (Vincent, 2004). Oproti výzkumu autorů George, Hartleyho a Parise (2001) zde byla navíc přidána kategorie poslední a to hlavně z důvodu získání přesnějších výsledků. Analyzována byla vždy první přiložená, respektive hlavní úvodní fotografie. Video v případě výskytu zkoumána nebyla.

Jako další zkoumaný indikátor byl typ sportu. (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Davis a Tuggle, 2012; Eagleman, Burch a Vooris, 2014). Sporty byly zvoleny na základě oficiálně uznávaných sportů zimních olympijských her jako biatlon, bruslení, curling, lední hokej, lyžování. Saně a boby byly kvůli malému českému zastoupení

v této studii sloučeny do jedné kategorie (olympic.cz, 2019e). Zvláště byl počítán, a tedy vyřazen z kategorie lyžování, snowboarding. Důvodem byl hlavně medailový úspěch českých sportovkyň v tomto sportu a tedy možnost podrobnější analýzy.

U jednotlivých článků bylo také uváděno, zda pojednávají o domácích, či zahraničních sportovcích (Sekot, 2006). Článek byl hodnocen jako zahraniční, pokud převažovaly informace o mužích či ženách z jiné země respektive, objevila-li se v článku pouze zmínka o českých sportovcích. Čeští olympionici tedy nebyli hlavním tématem daného textu.

Následující indikátory byly zkoumány primárně kvantitativně. V případě jejich výskytu v textu byly však podrobeny, i díky určité míře subjektivnosti, i analýze kvalitativní. Byly rozděleny do několika skupin.

První skupina se týkala jazykově genderových stereotypů. Jednalo se o nevhodná slova, spojení či zažitá oslovení podporující nerovnost pohlaví. Příkladem může být oslovování českých sportovkyň jako „holky“, jelikož u druhého pohlaví k oslovení „kluci“ dochází zřídka kdy (George, Hartley a Paris, 2001). Dále to mohly být také spojení typu „atraktivní kráska“, „svalnatý borec“ či její „dlouhé štíhlé nohy“.

Dále byly spojeny dva hledané indikátory do jedné kategorie. Byly jimi sportovní dovednosti a sportovní slabé stránky. Tato kategorie nebyla hodnocena v případě obvyčejného popisování sportovních výsledků přesto, že byly špatné či dobré. K hodnocení docházelo, pokud byl autorem sportovní výkon výrazněji vyvyšován či naopak. Jako příklad lze uvést spojení „vynikající výsledek uhájila včera...“ nebo naopak „tragickou podívanou předvedl ....“ (Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009)

Podobně byla vytvořena i další kategorie, která se skládala z psychologické a emocionální odolnosti a psychologické a emocionální slabosti. Kategorie se v článcích vyskytovala v případě, že byly nalezeny zmínky o pláči, psychické nevyrovnanosti nebo naopak velké psychické síle a podobně (Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009; Vincent, 2004).

Jako poslední, ale neméně důležitý kvantitativní indikátor byly zvoleny zmínky týkající se rodinné role či osobních vztahů (Kian a Clavio, 2011; Kian, Mondello a Vincent, 2009; Vincent, 2004), do čehož zapadalo např. vyzdvihování role ženy jako matky. Zaznamenávány byly však veškeré zmínky o rodině jako jsou prarodiče, rodiče, děti

a podobně. Dle Sekota (2006) diváci (v případě této studie čtenáři) u ženských sportovkyň komentáře z osobního života oceňují, tudíž je předpoklad vyššího množství těchto informací v článcích o ženách.

4.5.2 Kvalitativní indikátory

Kvalitativně bylo zkoumáno šest výše zmíněných indikátorů, kterými byly: nevhodný jazyk či slova, sportovní přednosti a sportovní slabiny, psychologická či emocionální odolnost a psychologická a emocionální slabost a nakonec zmínky týkající se rodinné role či osobních vztahů. V případě jejich výskytu v textu byly zapsány podrobnější informace do kolonky „ostatní“ (použitá slova popisující danou skutečnost), na jejichž základě je provedena kvalitativní analýza.

4.6 Sběr dat

Sběr dat probíhal pomocí zaznamenávání četností jednotlivých indikátorů u každého článku do excelových tabulek, které byly vytvořeny pro tento výzkum. Byl prováděn na článcích na vybraných internetových serverech po dobu Zimních olympijských her 2018 tedy období od 9. 2. 2018 do 25. 2. 2018. K této době byl připočítán zároveň i jeden den před oficiálním začátkem her (tedy 8. 2. 2018) a to především kvůli získání optimálního množství článků. Jeden den před oficiálním začátkem byl vybrán také z důvodu, že v některých sportech již docházelo ke kvalifikacím (např. skoky na lyžích), čili hry již fakticky běžely. Inspirace k rozšíření sledovaného období pochází od několika autorů (Kian a Clavio, 2011; Sekot, 2006). Do výzkumu však nebyly počítány články o zahajovacím a zakončovacím ceremoniálu a články, které se netýkají sportovní činnosti účastníků, například hodnocení her obecně atd. (Davis a Tuggle, 2012).

4.7 Analýza dat

Data byla zaznamenávána pomocí vytvořených tabulek a kódována vždy specificky na základě jednotlivých indikátorů (viz výše). Analýza byla následně prováděna v programu Microsoft Excel pomocí matematických vzorců. Data o jednotlivých indikátorech byla porovnávána mezi pohlavími a zároveň mezi oběma sportovními servery. Dále byly výsledky této studie diskutovány s výsledky uplynulých výzkumů.

5 ANALÝZA VÝSLEDKŮ VÝZKUMU A INTERPRETACE ZÍSKANÝCH DAT

Celkem bylo v rámci této studie během období Zimních olympijských her 2018 zanalyzováno 860 článků na stránkách sport.cz a sport.idnes.cz. Výsledky byly podrobeny kvantitativní a kvalitativní obsahové analýze.

5.1 Kvantitativní analýza

Pro vyhodnocení a analýzu výsledků této studie je důležité zmínit několik základních informací týkajících se počtu participujících na hrách (viz. tabulka 1). Zimních olympijských her se celkově zúčastnilo 59 % mužů a 41 % žen (International Olympic Committee, 2018). Pro tento výzkum jsou však důležitá primárně data pouze o české výpravě. Ta byla tvořena z 27 % sportovkyněmi a ze 73 % sportovci. Zajímavý je také fakt, že celých 27 % české výpravy tvořil hokejový tým, přesněji 37 % ze všech zúčastněných českých mužů (olympic.cz, 2019d). Ve statistice je tedy počítán každý hokejový hráč zvlášť, nicméně, je důležité si uvědomit, že těchto 25 mužů reprezentovalo pouze jeden týmový sport a mohlo tedy získat pouze jednu olympijskou medaili.

Tabulka 1 – Základní informace

	Muži	Ženy
Počet sportovců celkem	59,0	41,0
Počet domácích sportovců	73,0	27,0
Medailové úspěchy	14,0	86,0

Jak ukazuje tabulka 2, z celkového počtu 860 článků pojednávalo 49,7 % o mužích, 38,6 % o ženách a 11,7 % o obou pohlavích. Výsledky lze porovnat mezi servery navzájem. Pokud bychom rozpočítali články pro obě pohlaví rovnoměrně mezi muže a ženy, stránka sport.cz nabídla 49,9 % článků o mužích a 50,1 % o ženách. Z tohoto pohledu je genderové pokrytí v rovnováze. K výraznému zhoršení hodnot dochází kvůli výsledkům z druhého serveru sport.idnes.cz. Zde opět s přepočtem bylo zanalyzováno 60 % článků o mužích, respektive pouhých 40 % o ženách. Druhá stránka si vedla, co se týče pohlaví nerovnoměrně a relativně významně upřednostňovala mužské sportovce. Celkové hodnoty pro oba servery určují genderové rozložení článků jako 55,6 % pro muže a 44,5 % pro ženy. Pokud bychom tedy měly zhodnotit hypotézu týkající se počtu

článků, respektive říkající, že na českých sportovních serverech bude více článků o mužských sportovcích než o ženských sportovkyních, lze konstatovat, že se hypotéza potvrdila.

Tabulka 2 - Počty článků dle serverů

	sport.cz		idnes.sport.cz		oba servery	
	počet	%	počet	%	počet	%
Muži	171	44,1	256	54,1	427	49,7
Ženy	172	44,3	160	33,9	332	38,6
Obě pohlaví	45	11,6	56	11,9	101	11,7
Celkem	388		472		860	

Počet článků však můžeme zanalyzovat ještě podrobněji a to na základě nezávislého standardu (Malec, 1994). Pro účely této práce je nezávislý standard zvolen jako poměr zúčastněných žen a mužů české výpravy (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012). Pokud by tedy měla být genderová vyrovnanost určena na základě počtu sportovců na pohlaví, dostali bychom se na 26,9 % obsahu pro ženy, respektive 73,1 % obsahu pro muže (olympic.cz, 2019d). Tento nezávislý standard však lze samozřejmě porovnat pouze s články o českých olympionících, což tabulka 3 také ukazuje. V tomto případě dochází k výraznému převisu žen a to o celých 22,6 % nad výše vypočítaným procentem ženských sportovkyň. U mužů dojde naopak k opačné situaci, dostane se jim o 22,6 % méně pokrytí než je procentuální účast sportovců respektive, menšího než jakého by se jim mělo dostat dle nezávislého standardu. V této chvíli je však nutné zmínit, že vzhledem k tomu, že česká výprava získala 6 ze 7 medailí díky ženským sportovkyním, byla online média tímto faktem ovlivněna (viz. tabulka 1). Medailové úspěchy byly popisovány hned několika články. Redaktoři popisovali samotný výkon, situaci před a po, dělali se sportovci rozhovory a podobně. Pokud by byl medailový úspěch jediné kritérium pro hodnocení olympijského zpravodajství, měly by ženy dostat dokonce až 85,7 % celkového pokrytí.

Tabulka 3 - Počet zahraničních a domácích článků celkem v porovnání s českou účastí

	celkem		zahraniční		domáci		česká účast	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
Muži	427	55,5	184	64	243	50,5	68	73,1
Ženy	332	44,5	94	36	238	49,5	25	26,9
Obě pohlaví	101		42		59		-	
Celkem	860		320		540		93	

Pozn.: procentuální hodnoty jsou určeny na základě rozpočtení článků o obou pohlavích mezi muže a ženy.

Tabulka 4 - Počet zahraničních a domácích článků muži, ženy

	zahraniční		domáci		celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%
Muži	184	43,1	243	56,9	427	100
Ženy	94	23,3	238	71,7	332	100

Zajímavé je také porovnat počty zahraničních a domácích článků na každé pohlaví, jak ukazuje tabulka 4. Mezi pohlavími je pozorovatelný procentuální rozdíl. U mužů je z celkového počtu článků 43,1 % o zahraničních sportovcích, u žen je to pouhých 23,3 %. České online servery se tedy mnohem více soustředily na české sportovkyně, avšak u mužů byl rozdíl mezi zahraničními a domácími články pouhých 13,8 %. Tyto výsledky jsou s největší pravděpodobností opět způsobeny ženskými medailovými očekáváními a následnými úspěchy.

Dalším zkoumaným indikátorem byla délka článků. Hypotéza říkala, že články o mužích budou delší než články o ženách. Dle tabulky 5 lze celkově říci, že nejvíce článků bylo v rozmezí 201-400 slov, v tomto rozmezí se pohybovala také polovina článků o mužských sportovcích. Porovnáme-li obě pohlaví, u sportovkyň byla délka článků častěji než u sportovců pozorována v nejkratším rozmezí 0-200 slov, naopak v druhém rozmezí 201-400 slov procentuálně vedou muži. Celkově tak lze konstatovat, že přestože rozdíl není tak výrazný, články o mužských sportovcích byly v průměru delší než články o sportovkyních. Druhá hypotéza byla tedy také potvrzena.

Tabulka 5 - Délka článků na pohlaví celkem

	Muži		Ženy		Obě pohlaví		Celkem	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
0-200 slov	56	13,4	58	17,9	17	17,0	131	15,5
201-400 slov	216	51,6	147	45,4	46	46,0	409	48,5
401 a více slov	147	35,0	119	36,7	37	37,0	303	36,0
celkem		100		100		100		

Délku článků je možné dále porovnat z hlediska obou serverů (tabulka 6). Server sport.idnes.cz měl své články celkově delší. U mužů se články v délce 401 a více slov vyskytovaly na této stránce o 22,6 % více než na stránce sport.cz. U žen to bylo dokonce o 29,7 %.

Tabulka 6 - Délka článků na pohlaví dle jednotlivých serverů (%)

	sport.cz		sport.idnes.cz	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy
0-200 slov	17,5	23,0	11,1	12,4
201-400 slov	60,3	55,1	44,6	36,0
401 a více slov	21,7	21,9	44,3	51,6
	100	100	100	100

Porovnat lze i celkové hodnoty počtu slov užitých dohromady ve všech člancích pro každé pohlaví (viz. tabulka 7). Zde se potvrzují výsledky ohledně počtu článků. Na serveru sport.cz byly výsledky genderově vyrovnané. Oproti tomu na druhé stránce sport.idnes.cz byl celkový počet slov pro muže přibližně o 20 % větší než pro ženy.

Tabulka 7 - Počet slov dle pohlaví a serveru

	sport.cz		sport.idnes.cz		celkem	
	počet	%	Počet	%	Počet	%
Muži	52 526	51,1	110 853	60,6	163 379	57,2
Ženy	50 235	48,9	72 186	39,4	122 421	42,8

Kvantitativní analýzou byly podrobeny i fotografie (tabulka 8). Hypotéza předpokládala více aktivních fotografií u článků o mužích a více fotografií z prostředí mimo sport u článků o ženách. Kategorie mimo sport, respektive fotografie, kde sportovci například pózují, měla natolik malé obsazení, že není relevantní její výsledky jakkoli hodnotit. Tento výsledek usuzují převážně na základě výběru serióznějších médií. Kategorie fotografií, kde jsou sportovci zobrazeni aktivně, vyšla lépe pro muže, respektive 63,1 % aktivních fotografií bylo přiloženo u článků o mužích a pouze 36,9 % těchto fotografií u článků o ženách. Naopak pasivní fotografie v prostředí sportu se vyskytovaly o několik více procent u sportovkyň, přesněji u 53 % článků o ženách a u 47 % článků o mužích. Tabulka 9 nám zároveň ukazuje rozprostření aktivních a pasivních fotografií na pohlaví. U žen je tento poměr přibližně vyrovnaný, u mužů je vidět 33% převaha aktivních fotografií. Kvůli nehodnotitelnému počtu fotografií mimo sport lze říci, že hypotéza třetí byla potvrzena pouze částečně.

Tabulka 8 - Podíl mužů a žen na jednotlivých typech fotografií

	Aktivní		Pasivní		Mimo sport	
	Muži	Ženy	Muži	Ženy	Muži	Ženy
Počet	281	164	140	158	2	3
(%)	63,1	36,9	47,0	53,0	40,0	60,0
Počet článků celkem						
(%)	55,5	44,4	55,5	44,4	55,5	44,4

Tabulka 9 - Typy fotografií dle pohlaví

	Muži		Ženy	
	počet	%	počet	%
aktivní	281	66,7	164	50,9
pasivní	140	33,3	158	49,1
celkem	421		322	

Hodnocen byl také typ sportu (Obr. 1). Nejvíce článků pojednávalo o ledním hokeji, a to i přesto, že čeští hokejisté nezískali medaili. Nicméně se umístili na 4. místě, což znamená, že absolvovali nejvyšší počet zápasů možný v ledním hokeji na olympijských hrách. O každém zápase bylo hojně referováno. Vzhledem k počtu hráčů v týmu bylo mnoho článků psáno i o jednotlivcích a zároveň mohlo každý zápas komentovat prostřednictvím rozhovorů více hráčů. Lední hokej je zároveň jedním z neoblíbenějších

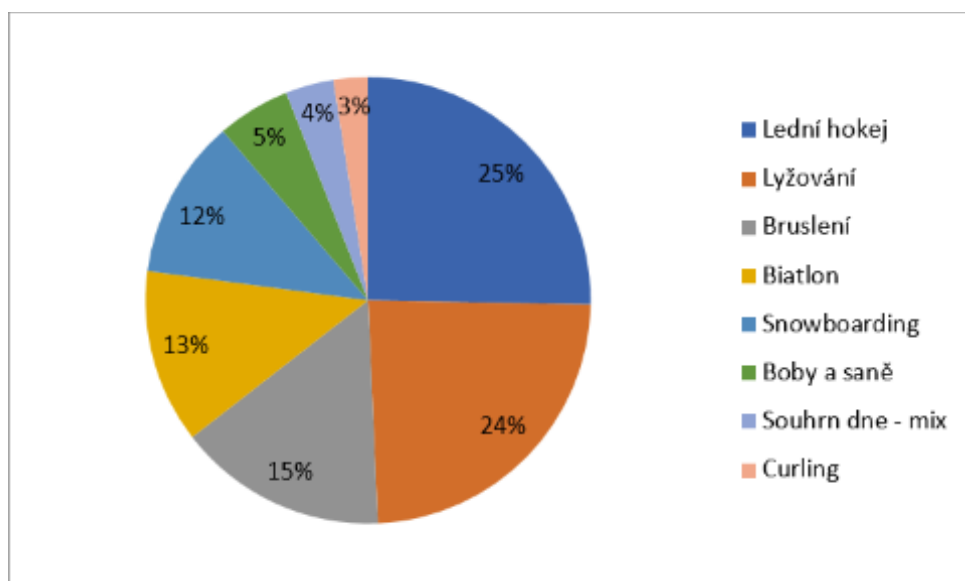
českých sportů (idnes.cz, 2009), což se logicky odráží i ve vyšší poptávce po těchto článcích a tím pádem ve vyšší četnosti hokejových článků. Na lední hokej by mohla být aplikována i teorie sociálně nepřijatelných sportů (Riemer a Visio, 2003). Pomineme-li fakt, že se český ženský hokejový tým na olympijské hry neprobojoval, bylo s velkou převahou informováno více o zahraničních hokejistech oproti hokejistkám. Obsah o hokejistkách se zároveň z velké části skládal z kontroverze okolo spojení ženských korejských týmů a nikoliv o samotných sportovních výkonech. Zajímavé je pozorovat, že server sport.idnes.cz psal o ledním hokeji dokonce o přibližně 10 % více z celkového počtu než sport.cz (tabulka 10). Na druhém místě se s 25,3 % umístilo lyžování a na třetím s 15,2 % bruslení. Nebyly pozorovány signifikantní rozdíly mezi servery. Lyžování se umístilo na druhém místě přesto, že získalo pouze jednu medaili. Zahrnuje však relativně velké množství disciplín jako je akrobatické lyžování, alpské lyžování, běžecké lyžování a severská kombinace (olympic.cz, 2019a). Běžně zahrnuje i snowboarding, ten byl však v této studii počítán samostatně. O všech těchto sportech bylo referováno na bázi výsledků. Velkou váhu má však také vítězství Ester Ledecké v Super-G, kdy jen díky tomuto výsledku počet článků významně narostl. V biatlonu získala český výprava medaile dvě, zároveň mělo Česko výkonově i početně vyrovnané genderové zastoupení.

Až na čtvrtém a pátém místě se objevují sporty, ze kterých přivezli čeští olympionici dvě medaile. U obou těchto sportů byly úspěchy vytvořeny pouze ženami.

Tabulka 10 - Typy sportů dle serverů (%)

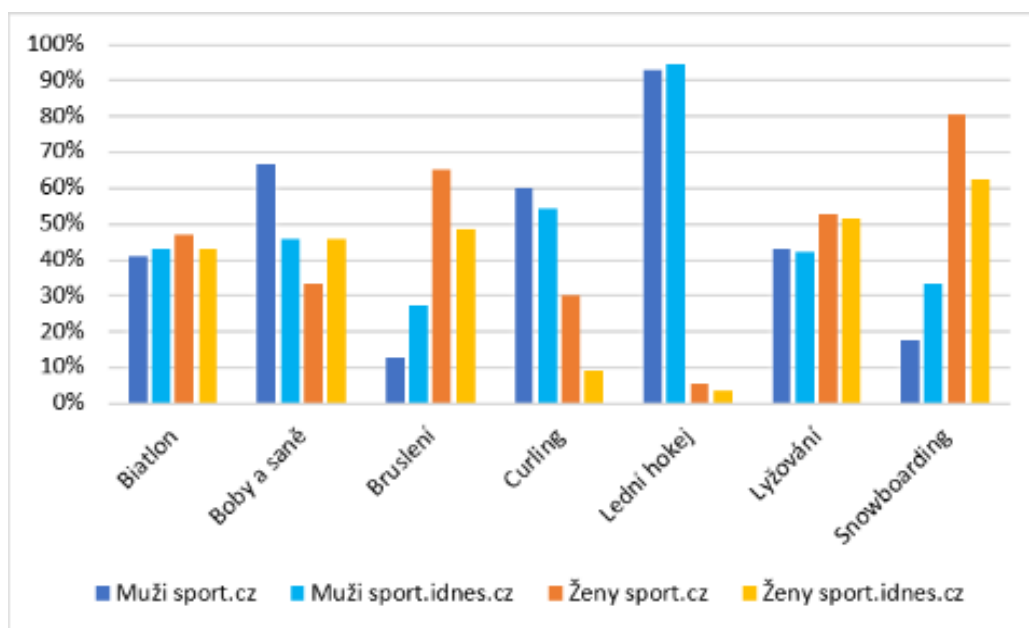
Typ sportu	sport.cz	idnes.sport.cz	Celkem
Biatlon	13,5	11,8	12,6
Boby a saně	5,6	5,1	5,3
Bruslení	16,7	14	15,2
Curling	2,6	2,3	2,5
Lední hokej	19,3	30,1	25,3
Lyžování	25,1	23,1	24
Snowboarding	13,5	10,2	11,6
Souhrn dne - mix	3,7	3,4	3,5

Obrázek 1- Typy sportů celkem

Můžeme také porovnat jednotlivé sporty mezi pohlavími a oba servery (Obr. 2). Téměř totožné výsledky u obou stránek jsou pozorovatelné u biatlonu, ledního hokeje a lyžování. Rozdílně stránky referovaly například u snowboardingu, kde server sport.cz věnoval více obsahu ženám. Podobně tomu bylo u bruslení. Větší prostor mužským sportovcům dala o přibližně 20 % výše zmíněná stránka u bobů a saní. (Pozn.: Hodnoty v grafu nedávají vždy 100 %, není zde připočtený počet pro obě pohlaví zároveň.)

Obrázek 2 - Porovnání jednotlivých sportů dle pohlaví a serverů

Nejvíce zmiňované sporty na pohlaví ukazuje tabulka 11. Největší procentuální zastoupení má u mužů lední hokej a to téměř 50 % ze všech článků. S 20 % se na druhé pozici umístilo lyžování. V sekci lyžování byli muži nejčastěji zmiňováni v běžeckém lyžování a severské kombinaci. Medailový biatlon obsadil s 10 % příčku třetí. U žen byly hodnoty vyrovnané více. Nejvíce se objevovaly články o lyžování, ve kterém získala na začátku her Ester Ledecká překvapivě zlatou medaili, což bylo následně probíráno po celý zbytek olympiády. Dále se sporty umístily dle medailového zisku. O druhou příčku se dělí snowboarding s bruslením, obojí s dvěma úspěchy. Třetí pozici obsadil biatlon, kde Veronika Vítková vyhrála bronz. Celkově dominovaly v počtu článků ženy ve 4 ze 7 typů sportů. Při podrobnější analýze bylo však zjištěno, že přes tento fakt ženy v některých sportech, jako například skoky na lyžích či severská kombinace, nezískaly pokrytí žádné.

Tabulka 11 - Zmiňované typy sportů na pohlaví

	Muži		Ženy	
	počet	%	počet	%
Biatlon	45	10,7	48	14,6
Boby a saně	25	5,9	18	5,5
Bruslení	26	6,2	73	22,2
Curling	12	2,8	4	1,2
Lední hokej	202	47,9	9	2,7
Lyžování	87	20,6	106	32,2
Snowboarding	25	5,9	71	21,6

Jako poslední byla hodnocena skupina indikátorů, která byla podrobena jak analýze kvantitativní, tak kvalitativní. Byly jimi nevhodný jazyk či slova respektive jazykové stereotypy, sportovní přednosti a sportovní slabiny, psychologická či emocionální odolnost a psychologická a emocionální slabost a nakonec zmínky týkající se rodinné role či osobních vztahů. V tabulce číslo 12 lze vidět procentuální hodnoty přepočtené vždy na celkový počet v dané oblasti (např. celkový počet článků pro muže na serveru sport.cz). Celkově byla tato skupina indikátorů více pozorována na serveru sport.idnes.cz. Podílově však nejsou zaznamenány výraznější rozdíly mezi oběma stránkami. Pozorovatelné jsou odlišnosti mezi pohlavími v rámci celkových hodnot. Zhruba dvakrát více byly u ženských sportovkyň nalezeny zmínky týkající se

psychologických slabín ale i psychologické odolnosti a rodinné role a osobních vztahů. Sportovní slabiny byly zmiňovány o několik procent více u mužů (ženy 7,2 %, muži 10,3 %). Celkově bylo v článcích z této skupiny nejvíce užíváno informací o sportovních přednostech, následují je sportovní slabiny, psychologické slabiny a rodinné a osobní vztahy.

Tabulka 12 - Hodnocení skupiny indikátorů (%)

	sport.cz			sport.idnes.cz			Celkem		
	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy	Celkem
jazykové stereotypy	0,6	1,2	1,8	0,4	5,6	6	3	3,3	3,6
sportovní přednosti	1,7	3,4	5,1	1,3	15	16,3	8,7	9	10,9
sportovní slabiny	7,6	4,6	12,2	1,2	1	2,2	10,3	7,2	8,7
psychologické přednosti	1,7	3,4	5,1	2,7	6,8	9,5	2,3	5,1	2,8
psychologické slabiny	5,2	11,6	16,8	7,4	15	22,4	6,6	13,2	9
rodina/ osobní vztahy	2,3	9,3	11,6	7,8	12,5	20,3	5,6	10,8	8,1

5.2 Kvalitativní analýza

V rámci kvalitativní analýzy bylo hodnoceno šest výše uvedených indikátorů. Bylo nalezeno několik jazykově genderových stereotypů, nevhodných slov či spojení. Jak u mužů, tak u žen bylo poukazováno na věk. Objevily se slova jako „ledová babička, benjamínek, mladinká dívka, rychlí starci“ a podobně. U krasobruslení bylo využito každé situace, kdy došlo k poodhalení sportovkyně. U jednoho takového případu, kdy krasobruslařce vykouklo z poza kostýmu ňadro, byl článek dokonce doplněn hned několika necenzurovanými fotografiemi. V dalším článku byl popisován problém korejské závodnice jako „rozepnutý dres, nicméně ke striptýzu nedošlo“. K popisu žen byly použity výrazy jako holka či panenka, u mužů se objevil například výraz silák. Vyskytlo se i několik případů referování o vzhledu jako například spojení „husté lesklé řasy“ či článek o fandění Gabriely Koukalové v plavkách. Vyskytl se i článek popisující Martinu Sáblíkovou, jak „ožila“ při pohledu na posilující hokejisty.

Indikátory sportovní slabiny a přednosti byly užívány spíše u českých sportovců. Sportovní přednost byla hodnocena, pokud komentátor výrazněji popisoval sportovní výkon jako dobrý a vydařený. U sportovních slabín byl postup stejný. Velmi obtížné bylo v článcích o hokeji hodnotit indikátor ohledně sportovních slabín a předností,

jelikož komentátoři většinou popisovali obojí. Co se týče sportovních slabin, nalezeny byly například zmínky, že závod Veronice Vítkové nechutnal nebo že sportovkyně nebyla schopná zastřílet čistě.

Psychologické přednosti se objevily především ve spojení s Evou Samkovou a tím, že je stále silná i po úmrtí svého otce. Psychologické slabosti zase hlavně ve formě popisu pláče od jednotlivých sportovců. Ten byl sledován převážně u žen, nicméně zmínka se objevila i u Michala Krčmáře. Pláč byl spojen jak se stresem, smutkem, zklamáním, tak se štěstím a vítězstvím. Objevil se například i pojem „vodopád slz“. Analyzovány byly i články popisující potřebu sportovců chodit k psychologovi. Obecně však zmínky popisující určité špatné, smutné či depresivní životní fáze byly psány o ženách.

Co se týče rodinných a osobních vztahů, byly upozorovány zmínky o prarodičích, rodičích ale i o partnerech a dětech. O dětech závodníci hovořili především ve smyslu stesku z odloučení. Tato skutečnost se objevila jak u mužů, tak u žen. Nebyla tedy vyvyšována dominantní role matky. Tento indikátor se u žen objevil především v článcích o medailistkách, jak domácích tak zahraničních. U mužů byl pozorován v největší míře při rozhovorech s hokejisty

Nicméně, v celé kvalitativní analýze se v rámci všech indikátorů výrazy opakovaly velice často. Například slovo „brek“ či „pláč“ bylo hodnoceno více jak v polovině všech nalezených psychologických slabin. Všechny významnější výrazy poukazující na genderovou nerovnováhu zde byly řečeny. Z tohoto důvodu tato analýza není rozsáhlejší.

Poslední hypotéza tvrdila, že se v rámci analýzy kvalitativních indikátorů bude častěji objevovat diskriminace žen. Již z analyzovaných hodnot bylo zjevné, že se výše zmiňované indikátory opravdu objevovaly více u žen, což kvalitativní analýza potvrdila. Na základě tohoto tvrzení byla tedy hypotéza potvrzena.

6 DISKUZE

K osvětlení situace týkající se genderové nerovnosti v českém sportovním zpravodajství přispěje také porovnání této studie s výzkumy, ze kterých tato práce vychází.

Primárně byl zkoumán počet článků na pohlaví, kdy tato studie zjistila nerovnoměrné rozložení ve prospěch mužů, přesněji 55,5 % pro sportovce a 44,5 % pro sportovkyně. Přibližně stejné výsledky byly shledány při výzkumu televizního vysílání během Letních olympijských her 2008 (Davis a Tuggle, 2012) a zároveň také při studiích v průběhu tenisových turnajů Wimbledon v roce 2000 (Vincent, 2004) a US Open v roce 2007 (Kian a Clavio, 2011). Vždy měli větší celkový procentuální podíl muži i ve všech zemích výzkumu Eaglemana, Burche a Voorise (2014), kteří se zaměřili na Letní olympijské hry 2012. Výsledky však vyšly v některých studiích ještě o něco více v neprospěch žen. Procentuální podíl mužů na celkových hodnotách se blížil nebo dokonce překročil 70 %. Takové výsledky byly shledány například u výzkumů Burche, Eaglemana a Pedersena (2012), George, Hartleyho a Parise (2001) nebo také Kiana, Mondella a Vincenta (2009). Rozdíly u jednotlivých výzkumů mohou být vysvětleny různě. Faktorem může být například typ sportovní události. Dalším faktorem můžou být odlišné země provedení jednotlivých výzkumů, kdy každý národ preferuje jiné typy sportů, jinak vnímá sociálně akceptibilní sporty či obecně, z hlediska jejich kultury, jinak pohlíží na ženy ve sportu. Faktorem může být i časový odstup mezi studiemi. Mezi jednotlivými výzkumy může dojít ke změnám, kdy začne být například nějaký sport populární i u žen. Ve výsledcích u dvou časově odlišených studií se zároveň může promítnout i změna celkové emancipace ve společnosti

Co se týče výsledků v počtu článků na pohlaví v porovnání s nezávislým standardem lze konstatovat, že žádný z uvedených výzkumů neshledal podobné výsledky jako tato studie respektive, nedošlo k upřednostňování žen nad muži. Například Burch, Eagleman a Pedersen (2012) shledali výsledky při porovnání s nezávislým standardem bez signifikantních rozdílů. To samé potvrdili Eagleman, Burch a Vooris (2014) ve všech zemích jejich výzkumu z období Letních olympijských her 2012. Pozitivní výsledky ve prospěch žen, které v této studii v porovnání s nezávislým standardem vyšly, lze přisuzovat primárně již zmiňovanému úspěchu českých olympioniček. Nicméně, tyto výsledky mohou být zapříčiněny i českým sportovním prostředím jako takovým, jelikož ani v Sekotově studii (2006) si ženy nevedly špatně (viz. dále).

Srovnat můžeme také délky článků. Na atletickém mistrovství světa (George, Hartley a Paris, 2001) vyšly výsledky ve prospěch mužů (76 %). Ženám se dostalo pouhých 24 % ze všech novinových řádků (autoři zde zkoumali místo počtu slov počet standardizovaných novinových řádků). Přesto, že tato studie shledává výsledky pro ženy dvakrát příznivější, genderová nerovnováha je zde stále přítomná. Porovnáme-li však výsledky s procentuálním počtem české či celosvětové účasti dle pohlaví, tato nerovnováha mizí nebo se naopak i přesouvá ve prospěch žen.

Výsledky počtu článků a zároveň délky článků v porovnání s nezávislým standardem upřednostňují v obou případech ženy. To může být vysvětleno hlavně většími medailovými úspěchy sportovkyň. Ženy na hrách získaly šest ze sedmi medailí, čímž o ně vznikl větší mediální zájem a výsledky následně vychází pozitivněji. Na obou stránkách bylo vždy shledáno hned několik článků, které popisovaly samotný vítězný závod a případné přípravy na další, plány do budoucna či přípravy na medailový ceremoniál. Několik článků se také často věnovalo i samotnému předávacímu ceremoniálu, kde redaktoři využívaly pro jejich popis emocí sportovců.

Zkoumané fotografie byly řazeny do tří kategorií. V porovnání s Vincentem (2004) se kategorie mimo sport nevyskytla téměř vůbec. Důvodů může být hned několik. Primární rozdíl je ve zkoumané události (období Wimbledonu). Dále autor zahrnuje do kategorie fotografií mimo sport i fotografie, kde je vyobrazen pouze portrét sportovců. V této studii byl záměr postupovat stejně. Nicméně většina portrétových fotografií byla při analýze určitým způsobem vždy zabarvena sportovním prostředím, například bylo zřetelné, že je sportovec na vyhlašovacím ceremoniálu a na krku mu visí nově nabitá medaile. Z tohoto důvodu byla většina takto podobných fotografií počítána do kategorie druhé, čili neaktivní fotografie z prostředí sportu a kategorie mimo sport tudíž nemá pro tuto studii velký význam. Nicméně je nutné podotknout, že se neobjevily žádné fotografie z osobního života sportovců či pózující fotografie, což ukazuje serióznost vybraných serverů. Co se týče kategorií aktivních fotografií, byl v této studii nalezen přibližně o 6 % vyšší počet takovýchto fotografií pro muže než ve Vincentově studii (2004). O to stejné procento se samozřejmě snížil počet ženských aktivních fotografií (respektive z 42,9 % u Vincetovy studie na 36,9 % v této studii). Větší rozdíl byl sledován u fotografií neaktivních avšak stále z prostředí sportu a to přesněji 10 % tentokrát ve prospěch žen. V porovnání se studií z mistrovství světa v atletice (George, Hartley a Paris, 2001) výsledky tohoto výzkumu potvrzují výraznou převahu aktivních

fotografií přiložených u článků o mužích a zároveň vyrovnanou bilanci aktivních a pasivních fotografií u ženských sportovkyň.

Dalším zkoumaným indikátorem byl typ sportu. Výsledky z této oblasti lze nejlépe porovnat s výzkumem provedeným během Zimních olympijských her 2010 (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012). Dle této studie bylo o mužských sportovcích referováno nejvíce v ledním hokeji. O ženách naopak v alpském lyžování. Přestože byl výzkum prováděn v jiné zemi, respektive USA, výsledky se shodují s výsledky této práce. Co se týče celkového podílu jednotlivých sportů, výsledky vyšly stejně u nejčastěji zmiňovaného sportu tedy ledního hokeje. Na druhém místě se opět shodně umístilo lyžování, nicméně u výše zmíněného výzkumu (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012) se o druhé místo dělilo zároveň i krasobruslení, to získalo v českých médiích však přibližně pouhých 5 % a umístilo se tak na posledních příčkách. Výsledky přímo souvisí s popularitou jednotlivých sportů v českém prostředí. Zároveň korespondují s medailovými očekáváními či případnými medailovými úspěchy. To dokazuje například i statistika nejsledovanějších přenosů během Zimních olympijských her 2018 na České televizi (mediaguru.cz, 2018).

Výsledky můžeme porovnat také se Sekotovým výzkumem (2006) tří českých deníků během Letních olympijských her v Athénách 2004. Jelikož byl výzkum prováděn v českém prostředí, měly by zde existovat stejné kulturní a národnostní předpoklady a tudíž relativně podobné výsledky v rámci genderového rozložení. Co se týče počtu článků, výsledky odpovídaly procentuálnímu zastoupení sportovců tedy 60 % pro muže a 40 % pro ženy. V porovnání s touto studií vyšly výsledky z her v Athénách o 5 % hůře pro ženské sportovkyně. Zároveň Sekotovo rozložení dle pohlaví odpovídalo procentuálnímu rozložení, avšak v této studii dle tohoto porovnání byly výrazně upřednostněny ženy. Nicméně, jak bylo zmíněno výše, určitou roli na tom nese ženský medailový úspěch. Dále můžeme se Sekotovým výzkumem (2006) také porovnat podíl článků o zahraničních a domácích sportovcích v rámci každého pohlaví. U mužů referovalo 64 % článků o domácích sportovcích. U žen dokonce 73 %. Výsledky tohoto výzkumu se shodují u hodnot pro ženy, nicméně o domácích sportovcích se v českém prostředí na Zimních olympijských hrách referovalo o přibližně 7 % méně. Zde jsou výsledky ovlivněny naopak nepříliš vydařenými výsledky ze strany mužů, respektive pouze jednou mužskou medailí.

Porovnány mohou být i výsledky z kvalitativní analýzy. Výsledky této studie se s Kianovo, Mondellovo a Vincentovo výzkumem (2009) shodují pouze v určitých hodnotách. Indikátory popisující pozitivní sportovní a psychologické vlastnosti byly nalezeny u obou studií více u žen. Nicméně dále autoři uvádí větší výskyt rodinných a osobních vztahů v člancích o mužích, což v této studii vyšlo opět více u žen. Stejně jako tato studie hodnotil indikátor rodinné a osobní vztahy i výzkum turnajů US Open (Kian a Clavio, 2011). Výsledky se naopak neztotožňují s Vincentovou studií (2004), kdy došlo dle autora k výraznému stereotypnímu až infantilnímu popisování ženských sportovkyň a zároveň poukazování na jejich estetickou přitažlivost. Tyto rozdílnosti mohou být vysvětleny odlišným výběrem sportovní události. U událostí jako jsou tenisové turnaje, atletické mistrovství či také letní olympijské hry vzniká větší prostor pro popisování sex appealu než v zimních sportech na olympijských hrách. A to zejména kvůli většímu odhalení sportovců. Ani muži nebyly v této studii zobrazováni jako silné vyrovnané bytosti, jako tomu bylo při výzkumu z US Open, nicméně je pravda, že zmínky ohledně psychické slabosti se v této studii objevily v člancích o ženách až dvakrát více.

Celkově lze říci, že výsledky byly ovlivněny výběrem sportovních stránek, respektive je pravděpodobné, že při výběru bulvárních serverů by byly nalezeny větší genderové rozdíly, především v rámci kvalitativní analýzy.

7 ZÁVĚR

Tato práce měla za úkol zjistit situaci týkající se genderové vyváženosti v českém sportovním zpravodajství. Výzkum byl proveden pomocí kvantitativní a zároveň i kvalitativní obsahové analýzy během období Zimních olympijských her 2018. Jako výzkumný soubor byly zvoleny dvě sportovně specializované sportovní stránky a to sport.cz a sport.idnes.cz.

Celkové výsledky vykazovaly vyšší mediální pokrytí pro muže, čímž byla potvrzena první hypotéza týkající se tohoto předpokladu. Nicméně, při porovnání s procentuálním podílem participujících sportovců v relaci k pohlaví vyšly výsledky překvapivě lépe ve prospěch žen, což nebylo shledáno v žádné zde citované studii. U obou pohlaví bylo více referováno o domácích sportovcích než o zahraničních, nicméně u žen ještě o 15 % více než u mužů. Tyto výsledky jsou přisuzovány úspěchům českých olympioniček v porovnání s relativním neúspěchem mužů.

Z hlediska délky článků vyšly výsledky opět o něco příznivěji pro muže, druhá hypotéza byla tedy také potvrzena. Celkově se objevilo více článků o ženách v kategorii do 200 slov a více článků o mužích v kategorii 201-400 slov. Celkové počty slov v relaci k pohlaví korespondovaly s hodnotami týkající se genderového rozložení v počtu článků.

V rámci analýzy fotografií bylo zjištěno dle předpokladů více fotografií, kde sportovec aktivně sportuje u mužů, a více fotografií neaktivních, avšak z prostředí sportu, u žen. Fotografií z prostředí mimo sport bylo však nalezeno zanedbatelné množství, a tudíž byla třetí hypotéza potvrzena pouze částečně.

Jako nejvíce referovaný sport vyšel, i bez medailového úspěchu, lední hokej, kde absolutní většinu tvořily články o mužích. O ledním hokeji zároveň hovořila polovina všech článků o mužských sportovcích celkově. U žen bylo rozložení rovnoměrnější a odpovídalo medailovým ziskům. Zajímavé je, že v počtu článků dominovaly ženy ve čtyřech ze sedmi sportů. Nicméně v rámci podrobnější analýzy bylo zjištěno, že v některých disciplínách jako skoky na lyžích či severská kombinace nezískaly ženy pokrytí žádné.

U indikátorů zkoumající články jak kvantitativně, tak kvalitativně bylo shledáno několik situací genderové nerovnováhy. Z kvantitativního pohledu se objevovaly zmínky

ohledně rodinných a osobních vztahů, psychologických slabín, ale zároveň také ohledně psychologické odolnosti, více u sportovkyň. U mužů byly naopak častěji zmiňovány sportovní slabiny. V rámci kvalitativní analýzy došlo několikrát k genderově nerovnému referování o jednom z pohlaví, u žen se tyto skutečnosti však vyskytovaly častěji a s větší variabilitou použitých spojení. V rámci analýzy jazykových stereotypů byly velmi často zmiňovány poznámky ohledně věku, objevily se například výrazy jako „ledová babička“ či „rychlí starci“. V rámci psychologické slabosti byly nejčastěji nalezeny zmínky ohledně plačících sportovců, více však u žen. Dále bylo také popisováno zklamání či nervozita. Přestože převaha nebyla tolik výrazná, i poslední hypotéza říkající, že v rámci kvalitativní analýzy bude častěji docházet k genderové diskriminace žen, byla potvrzena. Nicméně je nutné konstatovat, že oproti jiným výzkumům nebyla tato část analýzy příliš bohatá na nálezy. Vybraná česká sportovní média zvolené kvalitativní indikátory ve svých článcích příliš neužívala. Lze předpokládat, že by výsledky u méně seriózních médií hovořily jinak i v českém prostředí.

Celkově lze říci, že hlavním důvodem vyrovnanosti výsledků oproti jiným výzkumům, je primárně vyšší úspěšnost ženských sportovkyň, které získaly na olympijských hrách šest ze sedmi medailí. Nicméně, jsou tu i další faktory, které výsledné hodnoty podporují. Jedním z nich je například výběr nových médií. U tištěných médií dle Belliottiho (1983) je shledáván problém omezeného místa, redaktoři tedy svým rozhodnutím ovlivňují, o jakém sportovci či sportu budou články hovořit. U online médií je prostor teoreticky neomezen. Redaktoři tedy mohou psát i o sportech či sportovcích, po kterých je menší čtenářská poptávka, což dává větší prostor k genderové rovnováze. Mezi další faktory může patřit vybraná zkoumaná událost. Už z hlediska charakteru zimních olympijských her je zde například menší prostor k zobrazování sexappealu na fotografiích oproti sportům na hrách letních, jako je například beach volejbal, atletika či tenis (Burch, Eagleman a Pedersen, 2012; Eagleman, Burch a Vooris, 2014).

Na základě celkového shrnutí výsledků lze konstatovat, že situace v českém sportovním zpravodajství se jeví jako genderově vyrovnaná, a to i přesto, že byla většina hypotéz potvrzena. Významně se zde odráží výběr seriózních médií. Tato studie nicméně dává podnět k rozšířenému zkoumání této problematiky. V českém prostředí je tato oblast probádána mnohem méně než v zahraničí. Je tu tedy prostor například

k longitudinálním výzkumům olympijských her (zároveň navázání na Sekota, 2006), či obecně výzkumům zabývajícím se online sportovním prostředím.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ LITERATURY

- Belliotti, R. (1983). Sports, sex equality, and the media. In Postow, B., *Women, philosophy, and sport: A collection of new essays* (s. 96–114). Metuchen, NJ: Scarecrow.
- Burch L. M., Eagleman A. N., & Pedersen P. M. (2012). New media coverage of gender in the 2010 Winter Olympics: An examination of online media content. *International Journal of Sport Management*, 13(2), 143–159.
- Clavio, G. (2008). Demographics and usage profiles of users of college sport message boards. *International Journal of Sport Communication*, 1(4), 434–443.
<https://doi.org/10.1123/ijsc.1.4.434>
- Coakley, J., & Pike, E. (2009). *Sports in society: Issues and controversies*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Connell R. W. (1987). *Gender and power: Society, the person, and sexual politics*. Sydney, Australia: Allen and Unwin.
- Connell, R. W. (1995). *Masculinities*. Cambridge, UK: Polity Press.
- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic Masculinity: Rethinking the Concept. *Gender & Society*, 19(6), 829–859. <https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Creedon, P. (1994). Women, media, and sport: Creating and reflecting gender values. In Creedon, P. (Ed.), *Women, media, and sport: Challenging gender values* (s. 3–27). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Davis, K. K., & Tuggle, C. A. (2012). A Gender Analysis of NBC's Coverage of the 2008 Summer Olympics. *Electronic News*, 6(2), 51–66.
[doi:10.1177/1931243112452261](https://doi.org/10.1177/1931243112452261)
- Domény. (2018). [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://rating.gemius.com/cz/tree/2>
- Duncan, M., Messner, M., & Williams, N. (2005). *Gender in televised sports: News and high-lights shows, 1989-2004*. [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://la84.org/?s=gender+in+televised>

- Eagleman, A., Burch, L. M., & Vooris, R. (2014). A Unified Version of London 2012: New-Media Coverage of Gender, Nationality, and Sport for Olympics Consumers in Six Countries. *Journal of Sport Management*, 28(4), 457–470. doi:10.1123/jsm.2013-0151
- Flemer, L., & Valjent, Z. (2010). Socializace sportem. *Studia sportiva*. 4(1), 71–87. doi: 10.5817/StS2010-1-9
- George, C., Hartley, A., & Paris, J. (2001). The representation of female athletes in textual and visual media. *Corporate Communications: An International Journal*, 6(2), 94–101. doi:10.1108/13563280110391007
- Golf, florbal a hokejbal pronikly mezi nejoblíbenější české sporty. (2009). [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <https://www.idnes.cz/sport/ostatni/golf-florbal-a-hokejbal-pronikly-mezí-nejoblíbenější-ceske-sporty.A091011_125801_sporty_par>
- Hardin, M., & Shain, S. (2005). Strength in numbers? The experiences and attitudes of women in sports media careers. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 82(4), 804–819. <https://doi.org/10.1177/107769900508200404>
- Hendl, J., & Remr J. (2017). *Metody výzkumu a evaluace*. Praha, Česká republika: Portál, s. r. o.
- International Olympic Committee. (2019). *Statistics*. [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <<https://www.olympic.org/women-in-sport/background/statistics>>
- International Olympic Committee. (2018). *Factsheet women in the olympic movement*. [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Factsheets-Reference-Documents/Women-in-the-Olympic-Movement/Factsheet-Women-in-the-Olympic-Movement.pdf#_ga=2.158082234.1427638853.1554061536-1458038479.1553628591>
- Kane, M. J. (1989). The Post Title IX Female Athlete in the Media. *Journal of Physical Education, Recreation & Dance*, 60(3), 58–62. doi:10.1080/07303084.1989.10603973
- Kian, E. M., & Clavio, G. (2011). A Comparison of Online Media and Traditional Newspaper Coverage of the Men's and Women's U.S. Open Tennis Tournaments. *Journal of Sports Media*, 6(1), 55–84. doi:10.1353/jsm.2011.0004

- Kian, E. M., Mondello, M., & Vincent, J. (2009). ESPN—The Women's Sports Network? A Content Analysis of Internet Coverage of March Madness. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 53(3), 477–495. doi:10.1080/08838150903102519
- Kiernan, J. S. (2019). *March Madness stats and facts*. [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <<https://wallethub.com/blog/march-madness-statistics/11016/>>
- Kohoutek, R. (2009). *Socializace osobnosti člověka*. [online]. [cit. 2019-03-25]. Dostupné z: <<http://rudolfkohoutek.blog.cz/0912/socializace-cloveka>>
- Leath, V. M., & Lumpkin, A. (1992). An Analysis of Sportswomen On the Covers and in the Feature Articles of Women's Sports and Fitness Magazine, 1975-1989. *Journal of Sport and Social Issues*, 16(2), 121–126. doi:10.1177/019372359201600207
- Leder, J. (1996). *Grace and glory: A century of women in the Olympics*. Chicago, IL: TriumphBooks.
- Lyžování. (2019a). [online]. [cit. 2019-03-31]. Dostupné z: <<https://www.olympic.cz/text/92--lyzovani>>
- Malec, M. A. (1994). Gender (in)equity in the NCAA news? *Journal of Sport and Social Issues*, 18(4), 376–379. doi:10.1177/019372394018004006
- Metheny, E. (1965). *Connotations of movement in sport and dance, a collection of speeches about sport and dance as significant forms of human behavior*. Dubuque, IA: W.C.Brown.
- Oakley, A. (2000). *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál.
- Oates-Indruchová L. (1999). Gender v médiích: Nástin širší problematiky. In Kalivodová, E., & Maříková H., *Společnost žen a mužů z aspektu gender: sborník studií vzniklý na základě semináře Společnost, ženy a muži z aspektu gender* (s. 9–20). Praha: Open Society Fund.
- Olympic Winter Games number of participating athletes from 1924 to 2014 by gender. (2019). [online]. [cit. 2019-03-27]. Dostupné z: <<https://www.statista.com/statistics/266368/number-of-winter-olympic-games-participants-since-1924-by-gender/>>
- Olympijská charta. (2019b). [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <<https://www.olympic.cz/text/26--olympijska-charta>>

- Orlitová, N. (2016). *Bulvární média*. [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <<http://mediator1.upmedia.cz/slovnicek/bulvarni-media/>>
- PyeongChang 2018. (2019c). [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <<https://www.olympic.cz/olympiada/92—pchjongcchang-2018>>
- Pyeongchang 2018. (2019d). [online]. [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <<https://www.olympic.cz/olympiada/vsechny-vysledky/92>>
- Real, M. (2006). Sports online: The newest player in mediasport. In Raney A. A. & J. Bryant (Eds.), *Handbook of Sports and Media* (s. 171–184). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Reichel, Jiří. (2009). *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Praha, Česká republika: Grada.
- Riemer, B. A., & Visio, M. E. (2003). Gender Typing of Sports: An Investigation of Metheny's Classification. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74(2), 193–204. doi:10.1080/02701367.2003.10609081
- Sekot, A. (2006). *Sociologie sportu*. Brno, Česká republika: Masarykova univerzita.
- Schmitt, D. P., Realo, A., Voracek, M., & Allik, J. (2008). Why can't a man be more like a woman? Sex differences in Big Five personality traits across 55 cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(1), 168–182. doi:10.1037/0022-3514.94.1.168
- Sporty ZOH. (2019e). [online]. [cit. 2019-03-01]. Dostupné z: <<https://www.olympic.cz/text/95—sporty-zoh>>
- Šiklová J. (1999). Gender studies a feminismus na univerzitách ve světě a České republice. In Kalivodová, E., & Maříková H, *Společnost žen a mužů z aspektu gender: sborník studií vzniklý na základě semináře Společnost, ženy a muži z aspektu gender* (s. 131-152). Praha: Open Society Fund.
- Tuggle, C. A., Huffman, S., & Rosengard, D. S. (2002). A Descriptive Analysis of NBC's Coverage of the 2000 Summer Olympics. *Mass Communication and Society*, 5(3), 361–375. doi:10.1207/s15327825mcs0503_7
- Tuggle, C. A., Huffman, S., & Rosengard, D. S. (2007). A Descriptive Analysis of NBC's Coverage of the 2004 Summer Olympics. *Journal of Sports Media*, 2(1), 53–75. doi:10.1353/jsm.0.0004

- Vincent, J. (2004). Game, Sex, and Match: The Construction of Gender in British Newspaper Coverage of the 2000 Wimbledon Championships. *Sociology of Sport Journal*, 21(4), 435–456. doi:10.1123/ssj.21.4.435
- Vincent, J., Imwold, C., Masemann, V., & Johnson, J. T. (2002). A Comparison of Selected “Serious” and “Popular” British, Canadian, and United States Newspaper Coverage of Female and Male Athletes Competing in the Centennial Olympic Games. *International Review for the Sociology of Sport*, 37(3-4), 319–335. doi:10.1177/101269020203700312
- Walseth, K., & Fasting, K. (2004). Sport as a Means of Integrating Minority Women. *Sport in Society*, 7(1), 109–129. doi:10.1080/1461098042000220218
- Zimní olympiádu si na ČT pustilo 6,6 mil. Lidí. (2018). [online]. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <<https://www.mediaguru.cz/clanky/2018/02/zimni-olympiadu-si-na-ct-pustilo-6-6-mil-lidi/>>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základní informace	38
Tabulka 2 - Počty článků dle serverů	39
Tabulka 3 - Počet zahraničních a domácích článků celkem v porovnání s českou účastí	40
Tabulka 4 - Počet zahraničních a domácích článků muži, ženy	40
Tabulka 5 - Délka článků na pohlaví celkem	41
Tabulka 6 - Délka článků na pohlaví dle jednotlivých serverů (%).....	41
Tabulka 7 - Počet slov dle pohlaví a serveru	41
Tabulka 8 - Podíl mužů a žen na jednotlivých typech fotografií	42
Tabulka 9 - Typy fotografií dle pohlaví	42
Tabulka 10 - Typy sportů dle serverů (%).....	43
Tabulka 11 - Zmiňované typy sportů na pohlaví	45
Tabulka 12 - Hodnocení skupiny indikátorů (%).....	46

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1- Typy sportů celkem.....	44
Obrázek 2 - Porovnání jednotlivých sportů dle pohlaví a serverů.....	44